

7.KOLLÉGIUMI NEVELÉSI PROGRAM

7.1. Jogszályi környezet

Kollégiumi pedagógiai tevékenységünket leginkább meghatározó jogszabályok:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. R. a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 59/2013. (VIII. 9.) EMMI R. a Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról

Szakmai munkánk keretét adó, részleteit meghatározó szabályzó a

Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramja

- A Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának átdolgozása során fontos szerepet kapott a NAT-tal való koherencia megteremtése, a kollégium, mint köznevelési intézmény, erősödő társadalompolitikai szerepének, a nevelés-oktatás fogalomrendszerének követése. Kollégiumunk szűkebb és tágabb környezetének adottságait, lehetőségeit és igényeit figyelembe véve végzi munkáját. Úgy gondoljuk, hogy a kollégiumnak az oktatáspolitikai tendenciákat és az újonnan felmerülő társadalmi elvárásokat követve, fontos szerepe van a mindennapi élethez, az érvényesüléshez szükséges kulcskompetenciák erősítésében, az egész életen át tartó tanulás igényének és gyakorlatának kialakításában, a tehetséges gyerekek gondozásában, a leszakadók felzárkóztatásában.
- Figyelembe véve régióink uniós átlag alatti fejlettségét, arra törekszünk, hogy a településszerkezetből, a szociokulturális helyzetből adódó hátrányok kiegyenlítésén túl biztosítsuk az egyre inkább leszakadó társadalmi rétegek gyerekei számára a tudáshoz jutás egyenlő esélyét, a társadalomba való beilleszkedés, az integráció lehetőségét.

7.2. Helyzetelemzés és- értékelés

A Szilágyi Kollégium Mórahalom városában, a központhoz közel helyezkedik el. A kollégium az iskolától körülbelül 10-15 perces gyalogútra helyezkedik el. A buszállomás a kollégiumoktól 10 perces távolságra van. A férőhelyek száma összesen 152 fő.

A kollégium működésének tárgyi, dologi feltételei

- Az épülethez több mint 1000 négyzetméteres parkosított zöld terület tartozik, valamint egy standard méretű rekortán kézilabdapálya tartozik éjszakai reflektoros megvilágítási lehetőséggel.
- Épület hőszigetelése, gépészete, biztonsági rendszere a legkorszerűbb technológiákkal van felszerelve, energetikailag a jelen kor elvárásainak épült. A tanítási napokon értelemszerűen a kollégiumban vannak elszállásolva a diákok, a hét végén pedig az itt maradók elhelyezését szintén a Szilágyi Kollégium 24 órás állandó pedagógiai személyzet felügyelete mellett látja el. Jelenleg tehát folyamatos nyitva tartással bír az intézmény az aktuális szüneti időtartamokig.
- Diákjaink számára az ebédet az önkormányzat által üzemeltetett általános iskolában található főzőkonyha biztosítja, míg a reggeli és a vacsora kiosztását a Szilágyi Kollégium melegítős konyhája kollégiumi konyhai személyzettel biztosítja, szintén a város által.
- A kollégiumban a hálók száma 41 darab, többnyire 2*2 ágyasak és összesen 152 diák elszállásolására alkalmas. Minden szobában van biztosítva a diákok számára íróasztal, több szekrény tárolásra, hűtőszekrény, tusoló és mellékhelység.
- Az ideális tanulási körülmények biztosításához kiváló, hiszen 3 tanuló szoba és könyvtár áll rendelkezésre. Ezek a kollégiumi házirend alapján napi szinten kötelező 3 óra előírt kötelező szilenciumok miatt, valamint a csoportfoglalkozások, szakkörök által vannak kihasználva. Aki a tanulmányi munkájának a minimálisan elvárható szinten sem tesz eleget, annak részt kell vennie az úgynevezett „központi tanulószobai foglalkozáson”, vagy azon túl, az úgynevezett pótszilencium foglalkozáson.
- Könyvtárhelyiség és számítógépterem is megtalálható kollégiumban, a vezeték nélküli internet-hozzáférés és a minden szobában található televízió biztosítja a tanulók számára a kényelmet.
- A tanulást, a pedagógiai munkát, a diákok kikapcsolódását és ellátását segítő eszközök, felszerelések szempontjából a kollégium teljes mértékben ellátott. Sportolási lehetőségek közül kiemelhető a labdás játékok, az atlétika, a kerékpár és az edzőterem a súlyzós, kardio és aerob testmozgások kielégítésére

A kollégiumban új számítógép-park, nyomtatók, fénymásolók kerülnek beszerzésre. A hangosításhoz szükséges technika is rendelkezésre áll. Kollégista diákjainknak lehetőségük van kerékpár – kölcsönzésre is.

- A kollégiumban modern - több tűzhellyel, hűtőszekrényel, mosogatóval teafőzővel, mikrohullámú sütővel és egyéb eszközökkel gazdagon felszerelt - alkalmanként sütés-főzésre is alkalmas konyha, ill. ételmelegítő helyiség biztosítja a főttekzések kiegészítésének lehetőségét, javítva a kollégiumi élet otthonosabb légkörét.

Humán erőforrás

A/ Pedagógusok

- Kollégiumunkban jelenleg a tanulói létszám 116 fő, a nevelőmunkát 12 kollégiumi nevelőtanár látja el. Közülük hat személy csoportvezetőként tevékenykedik.
- A pedagógusok létszáma, végzettsége megfelel az előírásoknak, a kötelezően előírt ellátandó órákat biztosítani tudjuk.
- A pedagógiai felügyelői rendszer nem került bevezetésre, a kollégiumi munka egészét egységes tanári és pedagógiai feladatnak tartjuk.
- A kollégák mindegyike részt vesz a kollégiumi élet szervezésében, az éjszakai és hétvégi kötelezően ellátandó ügyeleteket tanáraink arányos elosztásban, forgó rendszerben teljesítik.
- A kollégiumok napi munkáját, feladatait a kollégiumvezető szervezi az intézményvezető helyettese koordinálásával és irányításával. A tantestület egységes, emellett a nevelőtestületet nagyfokú önállóság jellemzi.
- A kollégium a szakos ellátottság tekintetében az idegen nyelv területén elmaradt. A többi érettségi tantárgyból megfelelő számú szakos pedagógus áll rendelkezésre, és a kollégiumban más, jól hasznosítható területeken is találunk szakos nevelőt.

B/ A pedagógusi munkát közvetlenül segítők

- A 2023-2024-es tanévtől az iskolai szociális munkás heti rendszerességgel tart foglalkozásokat a kollégiumokban. A kollégium mindennapi életét pszichológus, ápoló, könyvtáros, testnevelő és magyar szakos kolléga is segíti

7.3. Kapcsolatrendszer

Kapcsolat a szülők/gondviselők és a kollégium között

A szülők, a tanulók és a kollégium pedagógusai közötti harmonikus együttműködés a közös munka sikerének alapja. Ez jelenleg a világháló és az azon belül lévő internetes üzenet-váltó rendszerek segítségével, valamint telefonos kapcsolattartáson alapul. Törekszünk arra, hogy a kollégiumi oktató-nevelő munkánk során minden olyan döntésünkben, amelyekben a szülőknek is szerep jut, kikérjük véleményüket, megnyerjük őket és a kommunikáció gyorsan, hatékonyan történjen, írásos szövegezéssel. Feladatunk továbbá a szülők tájékoztatása gyermekük kollégiumi életéről, munkájáról, tanulmányairól.

A kapcsolat szinterei:

- Beiratkozás/beköltözéskor tartott szülői értekezletek.
- Tanári és csoportvezetői fogadó órák.
- Év közben levélben/telefonon/kollégiumi ellenőrző könyv útján írásbeli tájékoztatás a tanulók tanulmányi teljesítményéről, kollégiumi viselkedéséről.

- Telefonos kapcsolat, folyamatos elérhetőség.
- Igény és szükség esetén személyes konzultáció a csoportvezetőkkel.
- A tanulók jutalmazása, fegyelmi ügyek.
- Szükség esetén családlátogatás.

Kapcsolattartás az iskolával

Az iskola elvárásai a kollégium felé a tanulásra való felkészítésben fogalmazódnak meg hangsúlyozottan. Ennek érdekében szoros és naprakész kapcsolat tartására törekszünk minden osztályfőnöki–csoportvezetői, szükség esetén szaktanári szinten. A kollégium az éves programját az iskola programjához alakítja.

Kapcsolattartás más intézményekkel

A kollégium feladatait csak akkor tudja magas színvonalon megvalósítani, ha a környezetében lévő más intézményekkel jó kapcsolatot alakít ki, megismerve az ott alkalmazott pedagógiai módszereket és eljárásokat. A folyamatos kapcsolatépítés, fenntartás elősegíti, hogy a kollégium céljait elérje, feladatait eredményesen megoldja.

Nevelőmunkánkat a kapcsolódó iskolákon és a szülőkön kívül eredményesen segítik többek között a városban található alábbi intézmények.

- Humán Szolgáltató Központ
- Nevelési Tanácsadó
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Városi Könyvtár,

7.3. Pedagógiai tevékenységünk rendszere

Kollégiumunk általános értékrendje

A kollégiumi nevelés folyamatában és követelményeiben a Nemzeti Alaptantervben érvényesülő értékrendet képviseljük.

Értékrendünk alappillérei a NAT követelményrendszerét is alapjaiban meghatározó értékek:

- az alapvető emberi jogokról, a lelkiismereti és vallásszabadságról, a gyermeki jogokról, a kisebbségekről megfogalmazott értékek;
- az európai polgári fejlődésben kiérlelt humanista értékrend;

- a tudományos-technikai haladásban, a hazai kulturális, pedagógiai hagyományokban megjelenő értékek;
- a demokrácia értékrendje.

Hangsúlyosan képviseljük a Nemzeti Alaptanterv ún. közös követelményeiben tükröződő értéktartalmakat, melyek áthatják a korszerű műveltség területeinek szinte mindegyikét. Ezek főbb csoportjai (a felsorolásban, zárójelben az ún. közös követelmények megfelelő fejezetei szerepelnek):

- nemzeti kultúránk értékei, nemzettudat, hazaszeretet, hagyománytisztelet ("Hon- és népismeret");
- a közös európai értékek, európaiság, az egyetemes emberi kultúra legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményei, nyitottság a kulturális javak, a sokféleség, a másság iránti, tolerancia ("Kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz");
- a tágan értelmezett tanulás (és tudás) formái, összetevői, eszközei, módszerei és technikái, mint értékek, szorgalom, akaraterő, önismeret, önművelés ("Tanulás", "Pályaorientáció");
- a kommunikációs kultúra klasszikus és új értékei a hagyományos, de időtálló elemektől a napjainkban alakuló és növekvő fontosságú elemekig ("Kommunikációs kultúra");
- az egészséges, harmonikus életvitel tágan értelmezett összetevői, mint értékek ("Testi és lelki egészség");
- közvetlen és tágabb természeti és épített környezetünk értékei, rend, harmónia; tisztelet, érzékenység és felelősség a környezetünkkel, a természettel szemben, környezetkímélő magatartás ("Környezeti nevelés").

Az előbbieken túl értékrendünk meghatározó pontjai azok az elemi (általános) emberi értékek, melyek állandónak tekinthetők, és a tartalmas és teljes emberi élet irányába mutatnak. Ilyenek például: jellemesség; becsület; lelkiismeret; emberség; szolidaritás; tisztelet és türelem mások iránt; a kölcsönös megértés és a békés, harmonikus együttélés igénye és képessége; együttműködési készség; konfliktustűrés, ill. az érdekütközések békés megoldására való képesség; felelősségtudat és felelősségvállalás; kötelességtudat; fegyelem; önértékelő képesség és önkontroll; nyitottság; kritikai szemlélet; kezdeményezőkézség; kreativitás.

Az értékek általában véve természetesen nem lehetnek a pedagógiai tevékenység tárgyai a szó szigorú értelmében: ha a mások által korábban kialakított értékeket ráerőltetjük valakire, többnyire ellenállást váltunk ki. Az értékek csak akkor nyerik el jelentésüket az egyén szemében, ha ő maga szabadon választotta őket. A kollégium az előzőekben vázolt értékrendet alkalmazza, direkt vagy látens módon érvényesíti a mindennapi nevelési

gyakorlatában, működésében – ezáltal igyekszik elősegíteni a tanulók értékrendjének, személyiségének pozitív alakulását.

Nevelésünk főbb alapelvei

- A kollégium tiszteletben tartja az alapvető emberi és szabadságjogokat, valamint a gyermekeket külön megillető jogokat.
- A kollégiumi életben, a kollégiumi nevelés folyamatában a két alapvető szereplő, a pedagógus és a növendék egyenrangú félként vesz részt: a tanuló nem tárgya, hanem alanya a nevelésnek. Ezzel összhangban azonban a pedagógusnak vezető szerepe van a pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivitásának kibontakoztatásában, tevékenységének megszervezésében, személyiségük fejlődésének támogatásában.
- Arra törekszünk, hogy a nevelés egész folyamatát minden tagintézményünkben a diákok iránti felelősség, bizalom és nyitottság hassa át, a pedagógiai tevékenységet a tudatosság, a szakszerűség, az intellektuális igényesség és a kulturált stílus, valamint az egységesség és a következetesség jellemezze.
- A kollégium mindenkor hatékony együttműködésre törekszik a családdal és az iskolával.
- Minden kollégiumi tevékenység során figyelembe vesszük az életkori és az egyéni sajátosságokat, tiszteletben tartjuk a tanulók sokféleségét és különbözőségét, sajátos igényeiket, személyes céljaikat.
- A tanuló személyes fejlődése és a kollégiumi (adott tagintézményi) környezetbe, közösségbe való beilleszkedése nem kerülhet szembe egymással: össze kell tudni egyeztetni a beilleszkedés értékeit a személyes jogok és értékek tiszteletben tartásával.
- Arra törekszünk, hogy – lehetőségeinknek megfelelően – minden tanulónak érdeklődése, képességei és igényei szerinti differenciált törődést és nevelést nyújtsunk (felzárkóztatás, tehetséggondozás, egyéni bánásmód stb.).
- A tanulók kollégiumi elhelyezésénél és a kollégiumi csoportok kialakítása során a hagyományos elvek mellett (azonos korcsoport, osztály stb.) igyekszünk messzemenően figyelembe venni a személyes kapcsolatokat és az egyéni sajátosságokat, igényeket.
- Differenciáltan biztosítjuk az egyéni "felségterület", az egyéni arculatú szobabelső, valamint az önálló szokásrend, egyéni életvitel kialakításának lehetőségét (az egyes épületek adottságai és a belső szabályzatok által meghatározott kereteken belül).
- Megteremtjük az idővel való szabadabb, rugalmasabb gazdálkodás lehetőségét az életkor, a magatartás és az előmenetel függvényében.

- A családpótló szerep erősítéseként a kollégiumnak – lehetőség szerint – egyre inkább személyre szólóvá kell válnia; egyre több téren meg kell hagyni ill. teremteni a személyes tapasztalatszerzést, az öntevékenységet, a kezdeményezést és a választás lehetőségét.
- A kollégium a tanulást segítő és irányító tevékenységében az általános műveltség és a választott szakterületen szerzett tudás összekapcsolására törekszik.
- Minden tanuló számára biztosítjuk a nyugodt tanulási körülményeket és a szükséges tanári segítséget.
- Minden tanuló teljesítményét rendszeresen értékeljük, az arra érdemeseket differenciáltan díjazzuk.
- Lehetőségeinkhez mérten támogatjuk az önálló, elmélyült kreatív tanulói tevékenységet, a kísérletezést, a kipróbálást, felfedezést minden törekvésért – a tanulmányi, kulturális, esztétikai, művészi, sport- és társadalmi téren.
- A kollégium figyelmet fordít az iskolai tevékenységrendszer által nem kellően preferált képességekre és kompetenciák elismerésére és értékelésére.
- A kollégiumi nevelőtevékenység építi a diákok öntevékenységére, önszerveződésére, aktív közreműködésére, a diákönkormányzatra, valamint a közösségi együttműködésben, a személyközi kapcsolatokban rejlő nevelő hatásokra.
- A kollégium ügyel a tanulói jogok és kötelezettségek egyensúlyára.
- A kollégium a szabadidő eltöltésének, a művelődésnek és az önképzésnek minél szélesebb körű lehetőségeit igyekszik biztosítani; ezekben a szabad programválasztás elvét érvényesíti.
- A kollégium nevelőtestülete nyitott az új pedagógiai módszerek iránt – ugyanakkor csak közösen vállalható célokat állít maga elé, és csapatmunkára épít.

Kollégiumunk általános követelményrendszere

Pedagógiai tevékenységünk során minden tanulónk elé az alábbi általános követelményeket állítjuk.

- Képességeinek megfelelően teljesítse tanulmányi kötelezettségeit, érjen el a képességeihez méltó teljesítményt, tanulmányi előmenetelt.
- Képzettsége, felkészültsége legyen egyre inkább alkalmas arra, hogy önállóan szerezzen új ismereteket, tudását folyamatosan megújítsa; tudjon hatékonyan és gazdaságosan tanulni, törekedjen az önművelésre.
- A bővülő kommunikációs folyamatokban tudjon élni az információ előállításának, kezelésének, megszerzésének, minősítésének és befogadásának alapvető eszközeivel, a szükséges kritikai szellemmel.

- Legyen alapvetően tájékozott, legyen nyitott a kultúra különböző területei iránt, legyen igénye a művelődésre, az önművelésre.
- Erősödjön nemzettudata (nemzeti identitása), ismerje a határon túli, kisebbségben élő magyarok problémáit, ugyanakkor legyen nyitott a nagyvilágra, valamint a hazánkban élő nemzetiségekkel, kisebbségekkel szemben (kultúra, életmód, szokások stb. ismerete).
- Törekedjen az európai kulturális hagyományok és örökség megismerésére, megóvására, legyen érzékeny az emberiség globális problémáira.
- Rendelkezzen megfelelő önismerettel, valamint a jövőjével, a pályájával, a társadalmi szerepekkel kapcsolatos reális és elérhető ismeretekkel.
- Törekedjen harmonikus társas kapcsolatok kialakítására, alkalmazza az együttélésben és együttműködésben elengedhetetlen viselkedési szabályokat, jellemezze a kölcsönös megértés igénye, tisztelje (a szűkebb és tágabb körben elfogadott) normákat, szokásokat, hagyományokat.
- Legyen képes valódi érdekeinek felismerésére és érvényesítésére, betartva a demokratikus eljárásokat és igazodva az alapvető erkölcsi normákhoz. Törekedjen az egyéni és a közérdek, az önállóság és az együttműködés, a hatásgyakorlás és az alkalmazkodás folyamatos összehangolására, helyes arányainak kialakítására. Legyen jellemzője az elemi tolerancia és szolidaritás.
- Legyen képes életvitele tudatos és pozitív alakítására, tudja szabad idejét kulturáltan és egészségesen hasznosítani, életvitelét jellemezze a felelős gazdálkodás és az ésszerű takarékoság.
- Válgja életmódja részévé a rendszeres fizikai aktivitás, ismerje fel egészsége megőrzésének alapvető fontosságát, a sport és a mozgás ebben játszott szerepét.
- Legyen igénye önmaga és környezete tisztán és rendben tartására, gondozására. Keresse és alkalmazza a környezetkímélő, környezetbarát eljárásokat, módszereket, megoldásokat, óvja közös értékeinket.
- Legyen az életkorának megfelelő mindennapi praktikus ismeretek birtokában.

7.5. A tanulók fejlesztésének kiemelt kompetencia területei

Énkép, önismeret, szociális képességek fejlesztése

- A személyes tulajdonságok, adottságok (erősségek, gyengeségek) megismerése, a reális önértékelés, a változtatásokra, a fejlődésre (önnevelésre) való képesség megalapozása, ill. fejlesztése.
- A kellő önbizalom és önkritika, a szükséges mértékű önfegyelem, önkorlátozás fejlesztése.

- Pozitív szokásrendszer kialakulásának előmozdítása.
- A negatív magatartásformák, a manipuláció, a negatív befolyásolás hatásainak gyengítése.
- A személyiségben rejlő lehetőségek és gátak feltárása, a személyiség stabilizálása, az önálló döntéshez szükséges képességek kialakítása.
- A jellem, az erkölcsiség, az erkölcsi ítélőképesség, az önálló döntéshozatali képesség fejlesztése.
- A kollégiumi-közösségi beilleszkedés segítése.
- A szociális viselkedés elemi szabályainak, az alapvető civilizációs szokásoknak az elsajátíttatása és megszilárdítása.
- Pozitív szociális szokások és attitűdök, normák kialakítása, gyarapodásuk segítése.
- Az empátia-, a tolerancia-, a konfliktuskezelő-képesség fejlesztése.
- Az egyének és csoportok közötti kölcsönös megértés és együttműködés előnyeinek, ill. hiányuk hátrányos következményeinek feltárása, megtapasztaltatása.
- Az együttműködésre való alkalmasság, a kezdeményezési, alkalmazkodási, vezetési képességek fejlesztése.
- Az együtt-cselekvés, a közös feladatmegoldás kollégiumi helyzeteinek gyarapítása, tudatosítása, előnyeinek feltárása.
- A tartalmas, harmonikus társas kapcsolatok kialakítása és ápolása iránti igény, készség és képesség fejlesztése.

A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

- A hatékony, önálló tanulás, a tanulók intellektuális képességeinek (különösen kommunikációs, önálló ismeretszerzési, gondolkodási, matematikai és digitális kompetenciáinak) fejlesztése, kibontakoztatása; a tanulók tudásának, ismereteinek, tájékozottságának közvetlen gyarapítása.
- A tanulmányi munka színvonalának emelése, ill. az iskola által differenciáltan meghatározott (pl. többnyire 3,5-es) szint fölött tartása, a tanulási teljesítmény növelése, kiemelve a következőket:
 - a tanulási ambíció fejlesztése;
 - a motivációs tényezők erősítése;
 - a személyiségjegyekkel összehangolt, eredményes és gazdaságos tanulási stratégia és módszerek kialakítása;

- az időbeosztás, az önellenőrzés, a rendszeres önértékelés képességének fejlesztése;
- a szorgalom és az akaraterő fejlesztése;
- minél több korszerű információhordozó, ill. információszerzési eszköz bekapcsolása a kollégiumi tanulási folyamatba.
- A kommunikációs kultúra fejlesztése, kiemelve a következőket:
 - szóbeli és írásbeli kifejezőképesség;
 - kapcsolatteremtési képesség, kommunikációs technikák;
 - információs források, adatbázisok használata;
 - viselkedéskultúra.
- Az általános műveltségi alapok megteremtésének és megerősítésének elősegítése.
- Speciális, ill. praktikus ismereteket adó foglalkozások, tevékenységi területek kialakítása, megszervezése vagy felkutatása.

Felzárkóztatás, tehetséggondozás, pályaorientáció

- A hátrányos helyzet minél hatékonyabb kompenzálása, az esélyegyenlőség elérésének segítése.
- Az anyanyelvi és az idegen nyelvi kommunikáció, a kifejezőképesség fejlesztése.
- A hatékony, önálló tanulás, a digitális kompetencia fejlesztése.
- A tehetséges tanulók felkutatása, fejlődésük, előrehaladásuk különös támogatása, alkotóképességük kibontakoztatása.
- A tanulók pályaorientációjának minél változatosabb eszköz- és foglalkozásrendszerrel történő segítése.

Kulturált életmódra nevelés, szuverén világkép kialakulásának segítése

- Az alapvető viselkedési normák szilárd elsajátítása a legáltalánosabb szituációkban (kollégiumban, iskolában, színházban, étteremben stb.) és relációkban (osztálytársak, csoporttársak között, tanár-diák viszonyban, szülő-diák viszonyban, társ kapcsolatban stb.)
- A művelődési, önművelési, önképzési lehetőségek minél szélesebb körének bemutatása, megtapasztaltatása, gyakoroltatása.
- Az egyetemes és a nemzeti kultúra minél több alapelemének közvetítése, megismertetése.
- Az aktív befogadás segítése.

- A művészethez, a kultúrához vezető személyes utak bejárására, az alkotó tevékenységre való ösztönzés, irányítás, mintaadás.
- A nemzeti kultúránkat jellemző legfontosabb értékek, hagyományok, szellemi javak megismerésének elősegítése, a nemzeti önismeret elmélyítése, az érzelmi kötődés erősítése.
- A város, a megye, a régió, esetenként távolabbi tájak kulturális, történelmi és természeti értékeinek, örökségének megismertetése.
- Érzékenység, nyitottság kialakítása más kultúrák, európai és egyetemes emberi értékek és tartalmak iránt.

Egészséges életmód, környezettudatos magatartás kialakításának segítése

- A kiegyensúlyozott életritmus, az egészséges, ill. kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás és a rendszeret belső igénnyé válásának elősegítése.
- A testi és lelki egészség megőrzéséhez szükséges alapvető ismeretek elsajátíttatása, az egészségnek, mint alapértéknek az elfogadása, az egészségmegőrzés igényének felkeltése.
- A betegségek megelőzése, a fertőző- és nemi betegségek ismerete, megelőzése, a túlzott gyógyszerfogyasztástól való tartózkodás.
- Az egészségkárosító szokások, szenvedélyek kialakulásának megelőzése, visszaszorítása.
- A mozgás és a sport lehetőségeinek és alkalmainak bővítése, a motiváció erősítése.
- A változatos, tartalmas és rekreációs szabadidő-eltöltés igényének kialakítása.
- Az önkiszolgálás fejlesztése, a szűkebb környezet önálló rendben tartásának és gondozásának erősítése.
- Az önálló életvitelre, az önellátásra, a felelős gazdálkodásra (a családi életre) való felkészülés motiválása és segítése.
- A természeti és társadalmi környezettel harmonikus kapcsolatot kialakító, a környezetre érzékeny és a környezetért felelős életvitel megalapozása.
- Helyes életmódminta választásának elősegítése.

Társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése

- A közösségi-társadalmi beilleszkedés (szocializáció) segítése, a szociális, kommunikációs kompetencia fejlesztése.
- A társadalmi szerepekre való felkészülés segítése.
- Az érdekképviselés, az érdekérvényesítés és az érdekütköztetés szintjeinek, mechanizmusainak megismerése és gyakorlása.

- A demokratikus eljárások és technikák gyakorlási lehetőségeinek megteremtése.
- Az átgondolt egyéni és családi gazdálkodás, a takarékoság, a pénzkezelés korszerű és biztonságos módjainak megismerése, ill. tudatosítása, elemzése.

1.6. A jogszabályban előírt foglalkozások időkerete és rendszere

A kollégium által kötelezően biztosított foglalkozások időkeretét a köznevelési törvény kollégiumi csoportonként (legalább) heti 24 órában szabja meg. Ennek az időkeretnek a különböző kollégiumi foglalkozásfajták közötti felosztását, valamint a tanulói részvétel szempontjából történő megoszlását kollégiumunkban a következő táblázat mutatja:

Heti időkeret csoportonként

A kollégium által szervezett foglalkozásfajták	Tanulói részvétel szempontjából
Összesen	

kötelező	szabadon választható
----------	----------------------

1. Felkészítő, fejlesztő foglalkozások	1.1. Tanulást segítő foglalkozások
--	------------------------------------

a) rendszeres felkészítő;

b) felzárkóztató, tehetség-kibontakoztató, differenciált képességfejlesztő;

c) ismeretbővítő, pályaválasztást elősegítő egyéni és csoportos foglalkozások 13

óra X

óra min.

13

óra

1.2. Csoportfoglalkozások

(egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozások) 1

óra – 1

óra

a) tematikus csoportfoglalkozások évi 22 (20)* óra

b) általános csoportfoglalkozások

évi 15 (13)* óra

2. Speciális ismereteket adó foglalkozások

2.1. Egyéni törődést és gondoskodást biztosító foglalkozások

(egyéni foglalkozások) – X

óra min.

10

óra

2.2. Szabadidős foglalkozások

(a szabadidő eltöltését szolgáló csoportos foglalkozások) – X

óra

Összesen 14

óra min.

10

óra min.

24

óra

*: 9-10-11. évfolyamon tanulók részére évi 22 óra, 12-13-14. évfolyamosok részére évi 20 óra a tematikus kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszám. Általános csoportfoglalkozásra fordított óraszám a 9-10-11. évfolyamon éves szinten 15 óra, 12-13-14. évfolyam számára pedig éves szinten 13 óra.

A kollégiumi kötelező foglalkozásokat, lehetőleg az iskolai órától eltérő formában, az időkerettel rugalmasan gazdálkodva, a helyszín célszerű megválasztásával, szükség szerint külső szakemberek bevonásával, valamint újszerű tanulás és foglalkozásszervezési eljárások, munkaformák és módszerek alkalmazásával valósítjuk meg.

- Figyelembe vesszük az adott fejlesztési programok, tevékenységek jellegét, tartalmát, és ahhoz igazítjuk a megvalósítás időbeni kereteit. A foglalkozások szükség szerint,

- átcsoportosíthatók;
- összevonhatók, termősíthetőek
- Lehetővé tesszük a programok, foglalkozások kollégiumon kívüli helyszíneken történő megtartását (amennyiben az indokolt és/vagy szükséges).
- Engedélyezzük, hogy a kötelező foglalkozások egy részét – indokolható esetben, előzetes engedélykérés után – a tanulók iskoláikban, vagy más hivatalos elfoglaltság keretében teljesíthessék.
- Biztosítjuk a nevelőtanár módszertani szabadságát és egyben elvárás is a korszerű, a tanulói aktivitásra és kooperációra épülő pedagógia alkalmazása, mint
 - problémaalapú tanulás és feladatmegoldások;
 - témanap, témahét;
 - projektek;
 - múzeumpedagógia, zoo-pedagógia;
 - élmény-kaland pedagógia...
- támogatjuk azokat a törekvéseket, amelyek külsős szervezetek, civil közösségek, társadalmi, kulturális intézmények bevonásával segítik a tanulói aktivitás kibontakozását.

7.6. A tematikus csoportfoglalkozások témái, és óraszámai

Célok és feladatok

A kollégiumban élő tanulók hagyományok és jogszabályok által meghatározott, szervezett keretek között, a kollégium erkölcsi, érzelmi és szociális védelme alatt élik iskolás éveiket. A család, a családi környezet átruház bizonyos jogokat és kötelességeket a kollégiumra, a kollégiumi nevelőtanárra, mint a szülőt pótolni hivatott, erre szakosodott pedagógusra. Így a kollégium egyik természetes partnere a család, a másik az iskola, mint intézményes partner, ahol az eredményes tanulmányi munkában a kollégium segíti a tanulót.

A kollégiumi pedagógia a családi, az iskolai és a bentlakásos nevelés sajátos jellemzőit együttesen tartalmazó, azokat ötvöző pedagógia. A kollégiumi nevelésben hangsúlyos szerepet kap az egyéni képességek kibontakoztatásának támogatása, a gyermekek és fiatalok testi, lelki és szociális fejlődésének segítése az életkori sajátosságok és az egyéni adottságok figyelembe-vételével. Törekszik a családból hozott értékek megőrzésére és fejlesztésére. Biztosítja az iskolai követelmények teljesítésére való felkészülést, a tehetséggondozást, a

felzárkóztatást. Segíti a tanulók pályaválasztását, továbbtanulását, szakmatanulását, jövőjük alapozását.

A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, a foglalkozásokon és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalhatják a másik ember elfogadásának, segítségének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, mélyíthetik a természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottabbá és elfogadóbbá válnak a hazai nemzetiségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére.

A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknak kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség. A kollégium hozzájárul az egész életen át tartó tanulás megalapozásához.

A kollégiumi foglalkozások kiegészítik az iskolák nevelő-oktató munkáját. A középiskolai szakaszban a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges képességek, készségek, attitűdök együttes fejlesztése a cél.

A kollégiumi nevelés és oktatás a NAT kiemelt fejlesztési feladatain keresztül kapcsolódik az iskolai tantervi szabályozáshoz.

Témakörök

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A programterv végrehajtásához a kötelező foglalkozások éves óraszámai

TÉMAKÖR	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.	13-14. évf.
1. A tanulás tanítása	3	2	2	2	1
2. Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés		2	2	2	1 1
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés			2	2	2 1 2
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése		1	1	1	1 1
6. A családi életre nevelés		1	2	2	3 3
7. Testi és lelki egészségre nevelés			2	2	2 2 2
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség			2	2	2 1 1
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság				2	2 2 2
10. Pályaorientáció	2	2	2	2	2
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés			2	2	2 3 3
12. Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
* 22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra	

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező csoportvezetői foglalkozással kell számolni. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégiumok a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a csoportvezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg.

A tanulás tanítása

Célok és feladatok

A tanulást, a szellemi munka módszertanát tanítva a személyiség egészére hatunk. Alkalom adódik olyan tulajdonságok fejlesztésére, mint a rendszeresség, a kitartás, az alaposág, az önállóság, az akaraterő, a rendszeret, a szorgalom. Cél egy sajátjának érzett hatékony szokásrendszer kialakítása, felépítése. A kollégiumba érkező tanulók jellemzően sok iskolából, településről, családi környezetből jönnek. Attitűdjeik, életviteli és tanulási módszereik, valamint tanulásuk hatékonysága is eltérő.

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat. Alapfeladat, azon tanulási módszereknek a megtanítása, amelyek bármely tantárgy eredményes tanuláshoz felhasználhatók, ösztönzik a tanulókat önismeretük fejlesztésére, a tanulással kapcsolatos problémáikkal való szembenézésre, a megoldások keresésére. A tanulás-módszertani foglalkozások eredményeképpen a tanulók szert tesznek a tanulás szervezésében a fokozatos önállóságra, a sorrendiség felállítására. Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását. A kollégiumi tanulásmódszertan emellett segíti a sikeres pályaválasztást, és hatékonyabbá teszi a világban való eredményesebb tájékozódást. A tanulás tanítása, az ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is. Segíti a kollégistákat - elsődlegesen is az újonnan érkezetteket - abban, hogy idejüket, erejüket jól be tudják osztani, szervezni tudják kollégiumi életüket, fontossági sorrendet tudjanak felállítani tevékenységeik között. Kialakítja az önálló tanulás, a közösségben való tanulás módszereit, felkészít az önművelésre. Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak az elsajátíttatása a kollégiumban magába foglalja az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítését, az önművelés, igényének kialakítását, az élethosszig tartó tanulás gondolatának befogadását.

Fejlesztési követelmények

Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.

A tanuló – pedagógus segítségével – legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.

Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.

Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.

Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Időkeret:

9. évfolyam 3 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

12. évfolyam 2 óra

13-14. évfolyam 1 óra

TÉMAKÖR: A TANULÁS TANÍTÁSA

Témák:

Különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása

A megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, rendezése

A könyvtárhasználat rendje és módszerei

Évf.

Fejlesztési terület

kompetenciák

Tartalmak

Javasolt tevékenységek, módszerek, eszközök

9/1.

A tanulás tanítása

Hatékony önálló tanulás

Anyanyelvi kommunikáció

Olvasási stratégiák kialakítása

A tanulási szokások felmérése, az egyéni sajátosságok megbeszélése.

Hatékony tanulási módok.

A tanulási szokások tudatos alakítása, korrekciója.

Olvasás- és szövegértés-fejlesztés, beszédművelés.

Elemző olvasás, dinamikus (hatékony) olvasás és gyorsolvasási technikák (lényegkiemelés, adatkeresés, tájékozó olvasás).

Az ismétlés és a gyakorlás.

Felmérés kérdőív:

Hogyan tanulok

Előzetes egyéni beszélgetés

„Bevált módszerek böorzéje”

Oroszlány Péter:

A dinamikus olvasás Szoftver+ munkafüzet

Memória – és koncentrációs gyakorlatok

Tanulástechnikai segéd-könyvek felhasználása és ajánlása

Beszélgetés

9/2.

Szociális kompetencia

Közösségi kapcsolatok elmélyítése

Együttműködési készség, alkalmazkodó-készség és rugalmasság erősítése

Szabálytartás, önfegyelem

Szociális alkalmazkodás:

viselkedés kortárs csoportban

figyelmesség a társak, felnőttek irányában

fegyelmezottség

egymás segítése

A kollégiumi tanulás jellemzői.

A tanulószobai tanulás, tanulás csoportban, közösségben.

A tanulás megfelelő feltételeinek fontossága, kipróbálása a gyakorlatban.

Egyéni tanulás

Hangos tanulás: előnyök és hátrányok

Tanulási problémák elemzése

Igények és lehetőségek összehangolásának technikája - gyakorlás

A helyi sajátosságok megvitatása

Az együttműködés gyakorlása

9/3.

Anyanyelvi kommunikáció

Az olvasáshoz kötődő attitűd kialakítása, erősítése

Digitális kompetencia

Informatikai kompetencia

Információkezelési készség

Nyitottság a tudományos ismeretszerzésre

Az eddig megszerzett könyvtári-könyvtárhasználati ismeretek rendszerezése a tanulók aktuális érdeklődéséhez igazodva.

Tájékozódás a könyvtárban (segédkönyvek, katalógus, kézikönyvtár) és az internetes katalógusokban.

A tudatos tanulást segítő internethasználat.

Könyvtárhasználati kompetenciák felmérése

Egyéni és csoportmunka-az ismeretek rendszerezése, készségek kialakítása személyre szabott feladatok segítségével a gyakorlatban

Beszélgetés, tájékozódás a helyi lehetőségekről

Könyvtárlátogatás-gyakorlatok a különböző katalógusok használatára

10/1.

A tanulás tanulása

Hatékony önálló tanulás képessége

Hatékony időbeosztás

Énkép - erősségek, gyengeségek értő ismerete

A megszerzett tudás különböző kontextusokban történő alkalmazásának képessége

Az eredményes tanulás. (tanuláshoz szükséges belső állapot és a tanulást segítő külső körülmények)

Tantárgyak fontossági sorrendje a tanuló számára.

Különböző tanulási módszerek, technikák

megismerése és elsajátítása.

Az ismeretek ellenőrzése, kikérdezése – páros tanulás.

Az önművelés, az egész életen át tartó tanulás igényének, fontosságának, kialakítása.

Új ismeretek nyújtása

A különböző módszerek kipróbálása (szükség szerinti segítséggel)

Gyakorlás konkrét feladatok útján, tantárgy- és helyzet specifikusan

Feladatlap

Információgyűjtés az internet felhasználásával

A tanult ismeretek alkalmazása, gyakorlása

Tájékozódás a szakirodalomban, könyvek, tanulmányok

Internetes keresés

Könyvbemutató és ismertető a témában, előzetes tanári vagy tanulói felkészülés alapján

10/2.

Anyanyelvi kommunikáció

Az irodalom, a könyvek szeretetének elsajátítása

Írásbeli

információk, adatok és fogalmak keresése, gyűjtése és feldolgozása a tanulás során

Könyvtárhasználati

kompetenciák

Produktív beszédképességek alakítása:

- kapcsolatfelvétel, szándéknyilvánítás,

- véleménynyilvánítás, tájékoztatás

Gyakorlatok a könyvtárhasználatban.

A könyvtár nyújtotta ismeretszerzés lehetőségeinek hatékony használata.

Önálló egyéni munkák (kiselőadás, házi dolgozat, pályázati anyag, versenyfeladat stb.) kidolgozásának menete könyvtári eszközök segítségével.

Internethasználat. - Etika a világhálón

Esetleges könyvtárhasználatot gátló pszichés tényezők megvitatása, feloldásuk lehetőségei

Személyes tapasztalatok megvitatása

Egyéni munka önállóan vagy segítséggel (esetleg csoportmunka)

Verseny szervezése vagy pályázat hirdetése

11/1.

A tanulás tanulása

Hatékony önálló tanulás képessége

Hatékony időbeosztás

Énkép / Önismeret - erősségek, gyengeségek értő ismerete

Alapvető tanulási stílusok, azok sajátosságai, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módok.

Az iskolai felkészülés, tanulás hatékonyságát fejlesztő technikák, gyakorlatok bemutatása

Előzetes egyéni beszélgetés

Felmérés kérdőív

Egyéni tapasztalatok megbeszélése

„Bevált módszerek börzéje”

A tanult ismeretek alkalmazása, gyakorlása

11/2.

Anyanyelvi kommunikáció

Az írásbeli és szóbeli feladatok megoldásához használt segédeszközök értő használata

Kulturális kompetencia

Digitális kompetencia

IKT kompetencia

A különböző dokumentumfajták (könyv, sajtótermékek, audiovizuális dokumentumok, digitális adathordozók).

Könyvtári segédeszközök szerepe a szakmai ismeretszerzésben, valamint a mindennapi élet területein. Felhasználásuk az önálló tájékozódásban, keresésben, kutatásban.

Informatikai és számítástechnikai ismeretek gyakorlása, felhasználása.

Anyaggyűjtési feladatok egyéni, illetve csoportmunkában

A különböző dokumentumfajták összehasonlítása konkrét témákban

Önálló vagy csoportmunka különböző témák feldolgozása különböző könyvtári segédeszközök és dokumentumok, illetve az internet segítségével

12./1.

Anyanyelvi kommunikáció

Szövegértés, lényegkiemelés képessége

Írásbeli és szóbeli feladatok

megoldásához használt segédeszközök értő használata

Digitális kompetencia

Elektronikus kommunikációs rendszerek magabiztos használata

Szóbeli kommunikáció megfelelő eszközeinek alkalmazása

Dolgozatokra, vizsgákra való tanulás technikái

Tanulási önszabályozási képességek:

- önmotiválás

- önellenőrzés

- tanulási önismeret

- önálló tanulás

- irányított tanulás

A vizsgák (érettségi, szakmai, tanfolyami, felvételi) főbb szabályai, követelményei.

A felkészülés módszerei:

tételvázlat, tétel kifejtés, teszt- és esszéfeladatok, szóbeli feleletek stb.

A vizsgadrukk, lámpaláz leküzdésének módszerei:

Relaxációs technikák

A tudatos tanulást segítő internethasználat, a keresés technikái

Próbavizsgák,

„bevált technikák csereberéje”

Tapasztalatgyűjtés

Gyakorlás valóság közeli szituációkban

Tanulói páros vagy csoportmunka

Hangkazetta

12/2.

Anyanyelvi kommunikáció

Kommunikációs és ismeretszerzési formák változatosságának felismerése, és tudatos felhasználása

Az internet és az elektronikus kommunikáció használata által nyújtott lehetőségek felismerése, alkalmazása

Médiatudatosság

A tanulást és információszerzést segítő régi és újabb eszközök használata.

A különböző típusú eszközök előnyei és hátrányai.

Az internet veszélyei.

A különféle eszközök fejlődésének rövid áttekintése, használatuk, alkalmazásuk kitűzött feladatokban

Konkrét helyi lehetőségek számbavétele

Versenyszervezése.

Önálló kutatás megfelelő információhordozók kiválasztásával.

Látogatás egy internetszalomba

13-14/1.

Anyanyelvi kommunikáció

A szakkönyvek

használata által nyújtott lehetőségek felismerése

Információkezelési készség

Digitális és technikai kompetenciák

Az információfeldolgozás fázisainak (anyaggyűjtés, rendszerezés, értékelés, közlés), technikáinak (irodalomjegyzék, jegyzetelés, cédulázás, vázlat), módszereinek és etikai szabályainak elsajátítása a gyakorlat segítségével.

Könyvtári informatika.

Wikipédia – a szabad enciklopédia.

Páros munka:

meghatározott szavak, fogalmak jelentésének kigyűjtése internet ill. kézikönyv használatával

- Idegen szavak szótára

- Szinonimaszótár

- Magyar Értelmező Szótár

- Természettudományi Lexikon

Versenydolgozatok, pályázati témák kidolgozása csoportos vagy egyéni önálló munkában

Önálló kutatómunka, összehasonlítás, elemzés, értékelés

Az erkölcsi nevelés

Célok és feladatok

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe, alkalmazásuk időben és térben a megfelelő módon történjen.

Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére. A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

A témakör célja annak elősegítése, hogy az egyén megtalálja helyét, szerepét, feladatait a családi, az iskolai és a kollégiumi közösségben. Fontosnak tartjuk az egyéni és közösségi motívumok, a célrendszer és értékrend megismerését, alakítását, a kollégista társadalmi orientálódásában való segítését, az egyéni törekvések és közösségi érdekek, lehetőségek egyeztetését, az érdekvédelmi és érdekegyeztetési technikák gyakorlását is. Mindezzel hozzájárulva a fiatalok erkölcsiségének kialakulásához, illetve fejlesztéséhez. A nevelés egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy kompetensnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában.

A foglalkozások során a kollégista megismeri és elsajátítja a társadalmi érintkezés alapvető szabályait, a kollégium és iskolai közösség nyújtotta jogokat és kötelességeket, megtapasztalja a felelősség és a döntés súlyát, következményeit. Elsajátítja a társadalmi érintkezés alapvető szabályait. A nevelés során segíteni kell a kollégistát problémái megoldásában, konfliktusai kezelésében. Módot kell adni arra, hogy elsajátíthassa a mindennapi élet során adódó ügyei intézésének, érdekei érvényesítésének jogszerű és alkalmas módjait. Megfelelő ismereteket kell közvetíteni ahhoz, hogy elkerülhessék a környezetet és egészséget veszélyeztető szokásokat, helyeket, helyzeteket.

A tanulók a kollégiumi életben képessé válnak a harmonikus és konstruktív életvitel szokásrendszerének kialakítására, elsajátítják az ehhez szükséges ismereteket, készségeket.

Fejlesztési követelmények

Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.

Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.

Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Időkeret:

9. évfolyam 2 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

12. évfolyam 1 óra

13-14. évfolyam 1 óra

TÉMAKÖR: AZ ERKÖLCSI NEVELÉS

Témák:

erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe

felelősség- és kötelességtudat

a munka megbecsülése

mértéktartás, együttérzés, segítőkészség

Évf.

Fejlesztési terület

kompetenciák

Tartalmak

Javasolt tevékenységek, módszerek, eszközök

9/1.

Anyanyelvi kommunikáció

Pozitív magatartás-és viselkedésformák erősítése

Szociális kompetencia

Az ember, mint értékelő és erkölcsi lény.

Az érték fogalmának, tartalmának megbeszélése.

Alapvető emberi értékek, értékrendek, erkölcsi normák.

A családi értékrend szerepe.

Személyiségfejlesztés erkölcsi szempontból, alapvető személyiség jegyek.

Jogok és kötelezettségek helyes értelmezése.

Igényes, szabatos nyelvi önkifejezés.

A kommunikáció, mint az énkép közvetítése a külvilág felé.

Tiszteletadás fontossága (az idősebb generációk, szülők, kortársak felé).

Tanulói kiselőadás előzetes felkészülés alapján

Kommunikációs készségfejlesztés.

Stilisztikai gyakorlatok.

Beszélgetés, vélemények megfogalmazása, vita.

Tulajdonságok csoportosítása

Erények felsorolása.

9/2.

Pozitív magatartás-és viselkedésformák erősítése

Személyközi és szociális kompetencia

Felelősségvállalás

Döntésképeség

Anyanyelvi kommunikáció

Alapvető erkölcsi szabályok.

Az értékválasztás problémái.

Ösztönzés a személyes értékválasztásra és az ezzel járó feszültségek kezelésének gyakorlása.

A jó és rossz közötti határok tisztánlátása, elsajátítása.

Különböző erkölcsi választások megbeszélése és értékelése irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül.

Személyes élmények megvitatása

Előzetes feladat: Pozitív és negatív hősök gyűjtése irodalmi és történelmi ismeretek alapján

Példaképek bemutatása – jellemzés, érvelés

Vonzó erények bemutatása.

Jellemteszt:

híres és hírhedt emberek-híres és hírhedt jellemvonások

10/1.

Kultúrák közötti megértéshez kapcsolódó készségek

Különböző társadalmakban elfogadott viselkedési szabályok

ismerete

Saját nézetek konstruktív módon történő kifejezése

Előítéletek felismerése, kezelése

Az egymás mellett élő erkölcsi felfogások értékeinek felismerése.

Az erkölcsi normák sokfélesége, változatossága érvelés, vitatkozás ellenük vagy mellettük.

Nők helyzete a világban.

Különböző vallási és etnikai csoportok értékrendjei – kitekintés a nagyvilágba.

A tolerancia kérdése.

Vita, érvelés a különféle felfogások ellen, vagy mellett.

Személyes élmények gyűjtése

Tanulói kiselőadás előzetes felkészülés alapján: Protokoll ismeretek – nemzetközi érdekességek

10/2.

Kommunikációs képességek

Felelősségvállalás

Önfegyelem,

Szociális kompetenciák

A másik ember iránti érdeklődés és tisztelet

Összhang a lelkiismeret szabadsága és a személy erkölcsi felelőssége között.

Felelősség-és kötelességtudat

Felelősség a tetteinkért – felelősség másokért.

Együttérzés, segítőkészség

Az erkölcsi normák változása generációkon keresztül.

Szituációs játékok

Helyzetgyakorlatok

Beszélgetés

Csoportmunka

Témához kapcsolódó film vetítése

Személyes élmények családi példák megosztása, megvitatása

11/1.

Pozitív magatartás-és viselkedésformák erősítése

Társadalmi konvenciók felismerése

Szabályalkotás, szabálykövetés

Kommunikációs képességek

Szociális és állampolgári kompetencia

Szokáserkölc, hagyomány, törvény.

Erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzetek megvitatása

Íratlan szabályok, erkölcsi kötelesség.

Szabadságjogok helyes értelmezése.

Szexuális erkölcsösség és felelősségtudat.

Szexuális kulturáltság.

Házasság vagy együttélés.

Házasságformák.

Tanulói előadások előzetes felkészülés alapján

Személyes élmények megosztása

Valós példák, élethelyzetek, valamint olvasmányélményekből, filmekből, más műalkotásokból vett példák segítségével zajló vita, közös értelmezés

Könyv és filmajánló

Rajzpályázat

11/2.

Személyközi, szociális és állampolgári kompetenciák

Tömegtájékoztatásból származó információk, kritikus szemlélete

Önuralom, önfegyelem

Pozitív magatartás-és viselkedésformák erősítése

Értékkonfliktusok.

Társadalmi értékválság. A média felelőssége.

A mértéktartás kérdése, kritikus szemlélete.

Az emberek életében felmerülő erkölcsi és életvezetési problémák, megoldási stratégiák.

Konstruktív konfliktuskezelés gyakorlata.

Beszélgetés, vita.

Pozitív és negatív minták gyűjtése

Reklámok elemzése

Szólások, közmondások, aforizmák gyűjtése a témában

Valós problémák elemzése, a feloldás keresése

Szakember meghívása

12/1.

Sztereotípiák, előítéletek leküzdése

Felelősségérzet és kötelességtudat erősítése

A másik ember iránti érdeklődés és tisztelet, szolidaritás, empátia

Együttérzés, segítőkészség tolerancia erősítése

Az erkölcsi értékek és az erkölcsi érzék kialakításának jelentősége az emberi kapcsolatokban.

A munka megbecsülése, a munka szerepe az önbecsülésben.

Önkéntes munka.

Szabadidő kulturált eltöltése.

Igényes viselkedési formák a szórakozóhelyeken.

Igényes viselkedés közterületen.

Beszélgetés, vélemények megfogalmazása

Esetelemzések

Kapcsolati háló szerkesztése

Személyes élmények megosztása

Önkéntes munkák lehetőségeinek ismertetése, konkrét helyi lehetőségek számbavétele

13-14/1.

Anyanyelvi kommunikáció

Énkép-önismeret

Személyközi, szociális és állampolgári kompetenciák

Felelősségérzet, felelősségvállalás erősítése

A morális helytállás jelentősége, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepe a mindennapi élet tapasztalatain keresztül.

Tisztelet és tisztesség.

Szociális érzékenység, empátia.

Korrupció elleni fellépés.

Konformizmus-nonkonformizmus.

Az ismeretek rendszerezése egyéni és csoportmunka

Fogalmak értelmezése

Szituációs kérdőív kitöltése

Helyzetgyakorlatok

Beszélgetés, vélemények, vita

Személyes élmények megosztása

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Célok és feladatok

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

A kollégium, az iskolai tanulmányokra alapozva, azt kiegészítve segítse elő a nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományaink megismerését. A kollégiumi foglalkozások keretében a diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, írók, művészek, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. A nevelés révén alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

Fejlesztési követelmények

Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.

Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.

Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt.

Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.

Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.

Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Időkeret:

9. évfolyam	2 óra
10. évfolyam	2 óra
11. évfolyam	2 óra
12. évfolyam	1 óra
13-14. évfolyam	1 óra

TÉMAKÖR: NEMZETI ÖNTUDAT, HAZAFIAS NEVELÉS

Témák:

Közösséghez tartozás, hazaszeretet

Nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai

A hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene

Nemzetünk kapcsolódása Európához

Évf.

Fejlesztési terület

kompetenciák

Tartalmak

Javasolt tevékenységek, módszerek, eszközök

9/1.

Történelmi ismeretek

Kulturális kompetencia

Állampolgári kompetencia

A lakóhelyhez, hazához való kötődés erősítése, pozitív attitűd kialakítása

Közösséghez tartozás élménye

Hazaszeretet, hazafi, hazafias nevelés fogalma.

Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait.

Hungarikumok.

Előadás, Hungarikumok felsorolása.

Történelmi film vetítése

Egyéni élmények megbeszélése

Ismeretközlés

Fotók gyűjtése, bemutatása

Egyéni írásbeli vagy szóbeli beszámolók

Térképek használata

9/2.

Érzelmi kompetencia

Együtműködési készség

Szociális kompetencia

Történelmi előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt az adott településhez, az országhoz, a nemzethez.

Beszélgetés

Kötelező olvasmányok és más nemzeti irodalmak megbeszélése. A helyi sajátosságok megvitatása.

Saját település bemutatása, egyéni előadások

10/1.

Érzelmi kompetencia

Lényegkiemelés képessége

Büszkeség a közös eredményekre

Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.

Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit, és eredményeiket.

A diákok tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, írók, művészek, költők, sportolók munkásságát, ezekről egyéni előadások készítése.

10/2.

Érzelmi kompetencia

Történelmi ismeretek

Kulturális kompetencia

A nemzeti kulturális identitás tudatosítása

Büszkeség a közös eredményekre

Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait, és ezeket tudja történelmi időpontokhoz kötni. (korona stb.)

Beszélgetés

Adott településen található nemzeti szimbólumok, emlékhelyek meglátogatása.

11/1.

Tolerancia gyakorlása

Érzelmi kompetencia

Együtműködési készség

A társadalmi és nyelvi

sokszínűség elfogadása, a kohézió támogatása

Sztereotípiák és

előítéletek leküzdése

Tolerancia erősítése

Váljon nyitottá más nemzetiségek, népek kultúrája iránt.

Népszokások, gasztronómia, történelem.

Sajátítsák el azokat az ismereteket gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák

Az otthon, a lakóhely, a szülőföld a haza

és népei megismerését, megbecsülését

11/2.

Közösséghez tartozás élménye

Együtműködési készség

Anyanyelvi kommunikáció

Értékközvetítés

A más kultúrák iránti pozitív attitűd

A szolidaritás érzésének erősítése

Az anyanyelv szerepének tudatosítása

A közösségi összetartozást megalapozó közös értékek.

Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága. Hungarikumok.

Anyaggyűjtési feladatok egyéni ill. csoportmunkában, majd kiselőadások

Ismeretek közlése, rendszerezése,

Előzetesen kiadott feladatok bemutatása

Vetélkedő szervezése

Szellemi TOTÓ

12./1.

Tolerancia gyakorlása

Érzelmi kompetencia

Együttműködési készség

Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt.

Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát.

Beszélgetés a nemzetiségi, nemzeti identitás napjaink fontos kérdéseiről, mivel az Európai

Unió keretei között sokan tartanak attól, hogy az egységesült Európa elve nem kedvez a nemzeti identitás megőrzésének.

13-14/1.

Tolerancia gyakorlása

Érzelmi kompetencia

Együttműködési készség

Kulturális különbségek iránti fogékonyság

Nemzeti és európai identitás erősítése

Helyünk Európában.

Ismertessük általában az Európához és az Unióhoz

való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait.

Nemzetközi szervezetként az unió működésében a nemzetek fölélttség és a kormány-közi jelleg jegyei keverednek.

A döntéseket egyes területeken a tagállamok közötti tárgyalások alapján hozzák, míg más területek független, nemzetek feletti intézmények felelősségi körébe tartoznak, ahol nem szükséges a tagállamok teljes egyetértése.

AZ EU fontos intézményei és szervei:

Európai Bizottság

Európai Tanács

Európai Bíróság

Európai Központi Bank

Beszélgetés az Európai Unióval kapcsolatos, Magyarországot érintő a médiákban megjelenő hírekről,

információkról.

Az EU szervezeti felépítése, és az ebben részt vevő magyar biztosok, tisztségviselők, képviselők.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Célok és feladatok

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését.

A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt.

Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények

Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek, stb.).

Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.

Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.

Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Időkeret:

9. évfolyam 2 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

12. évfolyam 1 óra

13-14. évfolyam 2 óra

TÉMAKÖR: ÁLLAMPOLGÁRSÁGRA, DEMOKRÁCIÁRA NEVELÉS

Témák:

a demokratikus jogállam felépítése

a felelős állampolgári magatartás jelentősége

a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása

cselekvő állampolgári magatartást és törvénytisztelet

Évf.

Fejlesztési terület

kompetenciák

Tartalmak

Javasolt tevékenységek, módszerek, eszközök

9/1.

Személyközi kompetencia

Szabálytartás és normakövetés

Felelősségtudatos magatartás

Diákjogok és kötelességek a kollégiumban.

Napirend és házirend. Írott és íratlan szabályok a kollégiumban.

Az emberi méltóság értelmezése.

A vonatkozó szabályzatok ismertetése.

Beszélgetés, vita, érvek, ellenérvek.

Tanári magyarázat.

9/2.

Érdekérvényesítés, együttműködés.

Egyén és közösség kapcsolata

A döntésekben való részvételi igény erősítése.

A kollégium szervezeti felépítése a diákönkormányzat helye és szerepe az intézmény működésében.

Részvétel a kollégiumi programokban, a diákönkormányzat munkájában (4 éven át folyamatosan)

A diákönkormányzat működésének bemutatása.

Diákforum szervezése a kollégiumvezető meghívásával.

10/1.

Állampolgári kompetencia.

Polgári jogok ismerete.

Történelmi folyamatok értelmezése adott idősíkokban.

Forráskritika.

Jogfejlődés az ókorban (szokásjog, írott törvények, ókori kelet, athéni demokrácia kialakulása és működése, a római jog kialakulása és napjainkig ható jelentősége).

Forráselemzések. Diákok kiselőadása (önálló felkészüléssel).

Tanári magyarázat.

Szerepjátékok (pl.: vita az „athéni agorán”)

10/2.

Állampolgári kompetencia.

Személyközi kompetencia.

Történelmi folyamatok értelmezése.

Forráskritika.

Jogfejlődés a középkorban és a kora újkorban.

Kánonjog, reneszánsz, reformáció, korai felvilágosodás. Szakralitás és deszakralizáció.

Mit nyertünk és mit veszítettünk a változásokkal?

Forráselemzések, tanári magyarázat.

Vita, beszélgetés az archaikus társadalomról és a modernitásról.

11/1.

Állampolgári kompetencia.

Vitakultúra.

Történelmi folyamatok értelmezése.

Forráskritika.

A felvilágosodás virágkora, a francia forradalom és következményei.

Emberi és polgári jogok. A hatalmi ágak szétválasztása.

Az USA politikai rendszere. A polgári demokrácia fogalma.

Forráselemzések, tanári magyarázat.

Diákok kiselőadásai.

Szerepjáték (pl.: a francia forr. Politikai irányzatainak képviselői vitáznak)

11/2.

Állampolgári kompetencia.

Történelmi folyamatok értelmezése.

Lényeglátás.

Forráskritika.

Vitakultúra, érvelés.

XIX. századi eszmék és ideológiák.

Demokratikus államformák.

A választójog változásai, az érdekérvényesítés új útjai (szakszervezetek).

Forráselemzések, tanári magyarázat.

Tanulmányok rendszerezése.

Önálló gyűjtőmunka (államformák).

Vita a korszak eszméiről.

12/1.

Állampolgári kompetenciák.

Személyközi kompetenciák.

Szabadság, érdekelismerés,
érdekérvényesítés. Emberi
méltóság, egészséges önérték.

Szolidaritás.

A XX: század államtípusai.

Diktatúrák és demokráciák

Általános választójog.

Az emberi jogok kiteljesedése.

Régi és új eszmék, ideológiák.

Átmenet a modernitásból a globalizációba.

Az átláthatóság kérdései.

Tanári magyarázat. Forráselemzés.

Önálló gyűjtőmunka (internet)

Filmrészletek megtekintése, elemzése.

Viták, szerepjátékok.

13-14/1.

Állampolgári kompetencia.

Egyén és közösség kapcsolata

Információkritika

Közéleti aktivitás

Önálló döntések

Magyarország Alaptörvénye.

Szuverenitás, állampolgárság, nemzeti jelképek. Állampolgári jogok.

Választójog, választási rendszer, népszavazás.

A törvényhozó hatalom (Országgyűlés). Politikai pártok, társadalmi szervezetek.

Tanári magyarázat, forráselemzés.

Önálló gyűjtőmunka.

Társadalomismereti teszt kitöltése, értékelése, elemzése.

Szerepjáték (pl.: parlamenti vita)

13-14/2.

Állampolgári kompetencia

Egyén és közösség kapcsolata

Közéleti aktivitás

Információkritika

Önálló döntések

Államhatalmi szerveink: kormány, köztársasági elnök, Nemzeti Bank, helyi önkormányzatok, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek, Alkotmánybíróság, ombudsmanok

Tanári magyarázat, forráselemzés

Szerepjátékok, petíció írása.

Társadalomismereti teszt.

Közéleti vita

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Célok és feladatok

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei.

Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására.

Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények

Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.

Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.

Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.

Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.

Váljék természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Időkeret:

9. évfolyam 1 óra

10. évfolyam 1 óra

11. évfolyam 1 óra

12. évfolyam 1 óra

13-14. évfolyam 1 óra

TÉMAKÖR: AZ ÖNISMERET ÉS A TÁRSAS KULTÚRA FEJLESZTÉSE

Témák:

az önismeret és társas kapcsolati kultúra

az empátia és mások elfogadása

a tudás és tapasztalat jelentősége

társas kommunikáció

Évf.

Fejlesztési terület

kompetenciák

Tartalmak

Javasolt tevékenységek, módszerek, eszközök

9/1.

Énkép-önismeret

Identitás meghatározásának képessége

Önmegfigyelés

Kommunikációs készség

Emocionális képesség

Az adottságokról, képességekről való tudás szintje:

Saját tudás, akaraterő, érdeklődési kör, feszültség és kudarctűrő képesség megismerése.

Pozitív megerősítés.

Bemutató, ismerkedő játékok

Beszélgetés: jellemzés, önjellemzés

Személyiségtípusok megismerése és beazonosítása, pl. Jahori ablak, önismereti kerék segítségével

Önismereti tesztek kitöltése, értékelése

Személyes SWOT elemzés elkészítése, az erősségek, gyengeségek, lehetőségek és veszélyeztető tényezők számba vételével

10/1.

Énkép-önismeret

Identitás meghatározásának képessége

Önmegfigyelés

Kommunikációs készség

Emocionális képesség

Mélyebb történeti szint:

A ránk ható élmények, a gyermekkor eseményei, a környezeti hatások. Melyek voltak ezek a hatások és hogyan befolyásolták az egyén jelenlegi törekvéseit, érzéseit, szándékait, viselkedését.

Előzetes kutatómunka – családfa

Személyes élmények bemutatása

Konfliktuskezelési tesztek

Szituációs gyakorlatok a konfliktushelyzetekre

A család belső viszonyai, kapcsolati rendszere - genogram készítésével

11/1.

Énkép-önismeret

Identitás

Megfigyelés-önmegfigyelés

Személyközi kompetenciák

Társas kommunikáció

Szociális-emocionális képesség

Az önismeret társas szintje:

Emberi kapcsolataink, szerepeink mikrokörnyezetben, a családi szerepek beazonosítása.

Családi szerepek módosulása, a szereplőkkel szembeni elvárások napjainkban.

Emberi megnyilvánulások értelmezése.

Családi szerepek bemutatása a drámapedagógia eszközeivel

Nonverbális jelek értelmezése

Problémamegoldó képességet vizsgáló tesztek kitöltése, értékelése

Kooperatív technikán alapuló játékok, feladatok

Szituációs gyakorlatok

12/1.

Énkép-önismeret

Identitás meghatározásának képessége

Megfigyelés-önmegfigyelés

Asszertivitás

Kommunikációs készség

Szociális-emocionális képesség

Empátia

Előítélet kezelési képesség

Alkalmazkodási képesség

Együtműködési készség

Tolerancia

Állampolgári kompetenciák

Az önismeret társas szintje:

Hogyan tudunk megfelelni a velünk szemben állított társas szerepeinkben támasztott elvárásoknak.

Értő figyelem, nyitottság mások értékrendjére, problémájára.

Kapcsolódási formák és módjainak azonosítása (szimpátia-ellenszenv, nyitottság-előítélet).

Közösségi lét színtereinek felismerése, tudatos részvétel.

Az egyén szerepe a közösségben.

Asszertivitást (önérvényesítő képességet) mérő kérdőív kitöltése, értékelése.

Kooperatív technikán alapuló játékok, feladatok.

Szituációs gyakorlatok.

Példaképek bemutatása: jellemzés, érvelés.

Diákönkormányzat működésének kritikája.

Személyes tapasztalatok megvitatása.

13-14/1.

Kommunikációs készség.

Kritikai gondolkodás.

Kockázatok felismerése és vállalása.

Döntésképeség.

A személyiségfejlődést befolyásoló káros tényezők:

A média, a tömegtájékoztatás, a reklámok kritikus szemlélete.

Önálló kutatómunka, tanulói kiselőadás.

Sajtó- és médiaanyagok megvitatása, elemzése.

Film- és hangfelvételek bejátszása, értelmezése

Irányított beszélgetés – vita.

A családi életre nevelés

Célok és feladatok

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében.

A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése.

A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában.

Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények

Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.

Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.

Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Időkeret:

9. évfolyam 1 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

12. évfolyam 3 óra

13-14. évfolyam 3 óra

TÉMAKÖR: A CSALÁDI ÉLETRE NEVELÉS

Témák:

a család szerepe, jelentősége az egyén életében

együttműködés és felelősségvállalás a családban

szexuális kultúra

családtervezés

konfliktusok a családban

Évf.

Fejlesztési terület

kompetenciák

Tartalmak

Javasolt tevékenységek, módszerek, eszközök

9/1.

Személyközi kompetenciák

Alkalmazkodási képesség

Együttműködési készség

Tolerancia

Családfa

A családi élet színtere a családi otthon, a család szerkezete, működése

Feladatok az otthoni munkában

Szerepek és a családban szabályok a családban

Családfa rajzolása

Beszélgetés az otthoni munkáról

A családi munkamegosztás szemléltetése

Személyes élmények meghallgatása

10/1.

Kompromisszum készség

Egymás tisztelete

Segítőkészség

Együttérzés képessége

Felelősségtudat erősítése

Az egészséges testi és lelki fejlődés és a család

Az idős családtagokkal való kapcsolattartás

A család szerepe a múltban és a jelenben

Családi hagyományok gyűjtése

Saját családmodell ábrázolása

Beszélgetés a nagyszülőkről

Felmérés a család, az otthon jelentéséről

Teszt

10/2.

Az ember nemi identitása

Tájékozódás és ismeretszerzés iránti igény erősítése

Az ismeretszerzés lehetőségeinek felismerése

Prevenció fontosságának tudatosítása

Tudatos életvitel és felelősségvállalás

Nem kívánt terhesség, a nemi élet buktatói

Fogamzásgátlás módjai

Nemi úton terjedő betegségek

Külső előadó

Beszélgetés

Ismeretterjesztő film

Internetes tájékozódás

11/1.Gazdálkodási ismeretek

Tudatos gondolkodás

Tervezés

Felelő magatartás

A családi költségvetés elemei (rezsi, étkezés, ruházkodás)

Zsebpénz

Beszélgetés

költségvetés tervezet, csoportos és egyéni munka

A tervezet megvitatása

Filmvetítés a témában

11/2.

Felelős gondolkodás

Énkép-önismeret

Együtműködési készség

Tolerancia

Kommunikációs készség

Erkölc - erkölcstelen

Személyiségfejlődés

Fiú – lány barátság

A helyes szexuális kultúra jellemzői

Barátság - szerelem

Fogalmak értelmezése

Beszélgetés

Irodalmi művek elemzése

Filmélmények

Vita mi az erkölcstelen viselkedés a szerelemben

12/1.

Tudatos tervezés

Életvitel, életvezetés

Felelősségtudat erősítése

Egymás tisztelete

Személyközi kompetenciák

Társas kommunikáció

Gazdasági, genetikai alapok

Családalapítás, családtervezés

Hagyományos családmodell

Nyugati keresztyén kultúra kritériumai

Előadás - humángenetika

A vallás és a házasság - beszélgetés

Személyes élmények és vélemények megvitatása

Saját jövőkép felvázolása

12/2.

Együttérzés képessége

Anyanyelvi kommunikáció

Felelősségvállalás

Tolerancia

Kompromisszumkészség

Személyközi és szociális kompetencia

A család szerepe, jelentősége az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában

Az idős családtagokkal való kapcsolattartás

Együtműködés a családtagokkal

Az idős családtagok támogatása

Beszélgetés, mikor látogatták meg a nagyszülőket

Szerepjáték, fordított szerepek

Irodalmi és filmélmények

Személyes példák

12/3.

A kockázatok felmérése

Választás és döntés képessége

Tudatos és felelős gondolkodás

Ismeretek megszerzése iránti igény erősítése

Az alapvető szolgáltatások megismerése

Az igények kielégítésének ésszerű késleltetése

Költségvetési javaslat

Kölcsön felvétel, szerepjáték

Internetes tájékozódás

Szakirodalom ajánlása

13-14/1.

Konfliktuskezelési technikák

Érvelés képessége

Empátia, kompromisszumkészség erősítése

Vitakultúra

Döntési képesség

Személyközi és szociális kompetenciák

A családban előforduló különböző konfliktusok elemzése

Szerepjáték, szülő – gyerek konfliktus

Helyzetgyakorlatok

Vita a játék után

13-14/2.

Önismeret

Felelősségvállalás

Tudatos magatartás, tervezés

Életvitel, életvezetés

Szexuális kultúra

Erkölcsei értékek tudatosítása, kialakítása

Fogamzásgátlás módjai, vetélés veszélyei

Felelősségteljes párkapcsolat jelentősége beszélgetés, tapasztalat alapján

Nőgyógyász válaszol

Szakirodalom, könyvismertető

13-14/3.

Elődök tisztelete

Ünnepek hagyományok ápolása

Egymás iránti tisztelet

Családi hagyományok, ünnepek

Rokoni kapcsolatok

Családtörténet

Ismeretközlés, hogy alakultak ki az ünnepek

Összeírni a családi ünnepeket és azok eredetét

Személyes beszámolók családi hagyományokról, hagyományos ünnepekről

Példaképek gyűjtése a családban

Testi és lelki egészségre nevelés

Célok és feladatok

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára.

A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények

Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.

Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.

Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.

Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Időkeret:

9. évfolyam 2 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

12. évfolyam 2 óra

13-14. évfolyam 2 óra

TÉMAKÖR: TESTI ÉS LELKI EGÉSZSÉGRE NEVELÉS

Témák:

egészséges életmód és életvitel

a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében

prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés

Évf.

Fejlesztési terület

kompetenciák

Tartalmak

Javasolt tevékenységek, módszerek, eszközök

9/1.

Anyanyelvi kommunikáció

Szociális kompetencia

Önmagunkkal és másokkal való törődés képessége

A megfelelő napirend kialakítása.

A pihenés fontossága.

Beszélgetés

Napi-és hetirend tervezése (órarendek és délutáni elfoglaltságok)

9/2.

A test és a lélek kölcsönhatásának tudatosítása

Önmagunkkal való törődés képessége

Rendszeresség, kitartás

A napi testmozgás és a testi-lelki egészség kapcsolata. Adrenalin-bomba.

Tapasztalatok megosztása

Kapcsolódó cikkek, tanulmányok gyűjtése, ismertetése

Gyakorlati alkalmazás (futás)

10/1.

Társas befolyások kritikus szemlélete, kontrollja

Felelősségvállalás

Helyzetfelismerés

Káros szenvedélyek, szenvedélybetegségek, függőségek.

Külső előadó

Filmvetítés

Kapcsolódó törvények összegyűjtése, ismertetése

Alkoholszonda, drogteszt bemutatása

10/2.

Természettudományos kompetencia

Életviteli kompetencia

Nyitottság, érdeklődés az új dolgok felé

Önmagunkkal és másokkal való törődés képessége

A betegségek megelőzése, betegápolás.

Alternatív gyógymódok.

Saját élmények ismertetése

Külső előadó

Egyéni kutatómunka

Beszélgetés, vita

11/1.

Felelősségvállalás magunk és mások iránt

Önmagunkkal és másokkal való törődés képessége

Kritikai gondolkodás

„Súlyos” problémák: túlsúly, anorexia, fogyókúra. ”Népbetegségek”.

Külső előadó

Különböző étrendek bemutatása

Testtömeg-index

Kalóriatáblázat

11/2.

Szociális és életviteli kompetencia

Nyitottság az újszerűségek iránt

Test és lélek kölcsönhatásának tudatosítása

Rekreáció és wellness.

Relaxációs technikák kipróbálása

Wellness kínálatok megismerése

Tapasztalatok megbeszélése

12/1.

Stresszhelyzetek felismerése

Problémakezelés, megoldás

Felelősségvállalás

A stressz pozitív és negatív hatásainak felismerése

A stressz és a sport (feszültségszabályozás és az agresszió megelőzése, levezetése).

Tapasztalatok megosztása

Filmvetítés

Stressz teszt

Lazító gyakorlatok bemutatása

12/2.

Szociális és életviteli kompetencia

Természettudományos kompetencia

Információkezelés és felhasználás

Egészségünk megóvása: önvizsgálat, szűrővizsgálatok.

A túlzott gyógyszerfogyasztás káros hatásai.

Otthon használható eszközök bemutatása (vérnyomás- és vércukorszint mérő)

Külső előadó

Filmvetítés

13-14/1.

Információkezelés és felhasználás

Problémakezelés, megoldás

A kábítószer fogyasztás háttértényezői (család, társaság, stb.).

Prevenció.

Filmvetítés (felmérés Szegedi Szabadegyetem)

Beszélgetés, vita

Külső előadó

13-14/2.

Gyors helyzetfelismerés

Együttműködés

Döntési képesség,

Problémamegoldás

Kommunikációs lehetőségek felismerése és alkalmazása

Felelősség, teendők veszélyhelyzetben, katasztrófa esetén.

Elsősegélynyújtás, önmentés.

Filmvetítés

Gyakorlati bemutató

Az elsősegélynyújtás gyakorlása

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Célok és feladatok

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknban.

A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír.

Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények

Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.

Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.

Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Időkeret:

9. évfolyam 2 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

12. évfolyam 1 óra

13-14. évfolyam 1 óra

TÉMAKÖR: FELELŐSSÉGVÁLLALÁS MÁSOKÉRT, ÖNKÉNTESSÉG

Témák:

társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás

önkéntes feladatvállalás másokért

összetartás és együttérzés

Évf.

Fejlesztési terület

kompetenciák

Tartalmak

Javasolt tevékenységek, módszerek, eszközök

9/1.

Szociális és életviteli kompetencia

Szociális érzékenység

Együttműködés

Állampolgári ismeretek

„Te is más vagy, te sem vagy más” – a mindenkit korlátozás nélkül megillető emberi (és gyermeki) jogok

Közösségépítő játékok, melyek a hasonlóságok, azonosságok szemléltetését teszik lehetővé

Kooperatív technikán alapuló, együttműködést elősegítő feladatok

Meglévő ismeretek rendszerezése

Irányított beszélgetés

Tanulói kiselőadás

9/2.

Szociális érzékenység

Empátia

Előítéletek felismerése, kezelése

Tolerancia

Együttműködés

Állampolgári ismeretek

A hátránnyal élők fogalma.

A közösségi szolgálat és önkéntesség fogalma.

Az önkéntesség társadalmi szerepe.

Meglévő ismeretek rendszerezése

Kutatómunka, tanulói kiselőadás

Irányított beszélgetés, vita

Szituációs játék a drámapedagógia eszközeivel

Helyzetgyakorlatok

Projektmunka – figyelemfelhívó plakát készítése

10/1.

Szociális érzékenység

Felelősségvállalás

Társadalmi sokszínűség elfogadása

Előítélet mentesség

Empátia

Anyanyelvi kommunikáció

Magánérdek, csoportérdek, közérdek (társadalmi normák és elvárások).

Előítélet – előítélet mentesség.

A fogyatékkal élők - Szegregáció és/vagy integráció

Irányított beszélgetés, vita, érvelés

Saját élmény bemutatása

Tapasztalatgyűjtés (érzékszervek korlátozása, közlekedés elsötétített szobában, tájékozódás labirintusban bekötött szemmel)

Tanulói kiselőadás

Közös filmélmény és feldolgozás (pl. Vak szerelmek, Szemünk fénye)

10/2.

Szociális érzékenység

Felelősségvállalás

Együttműködés

Szolidaritás

Önkéntes munka a környezetalakításért.

Irányított beszélgetés, vita

Kollégiumban végezhető környezetalakító tevékenységek felkutatása

Önkéntes munka lehetőségei, területei,

külföldi példák

Ötletbörze

Egyéni és kiscsoportos felajánlások

Kutatómunka az önkéntes munka lehetőségeiről a lakókörnyezetben

Tanulói kiselőadások – pl. önkéntes munka szerepe az árvízi védekezésben

11/1.

Több csatornás információk szerzése

Szociális érzékenység

Felelősségvállalás

Tudatos gondolkodás és magatartás képessége

Együttműködés képessége

Az önkéntesség előnyei (továbbtanulásban, új szakmák megismerésében, munkatapasztalatban, új emberekkel való megismerkedésben)

Irányított beszélgetés, érvelés

Projektmunka - falijútság készítése az Önkéntesek nemzetközi napján

Kutató munka – tanulói kiselőadás

11/2.

Szociális érzékenység

Felelősségvállalás

Generációk közti megértés

Helytállás eddig nem tapasztalt helyzetben

Szolidaritás

Együttérzés képessége

Segítőkézség

Emberközpontúság.

Közösségi szolgálat idős emberekért.

Kommunikáció idős emberekkel.

Irányított beszélgetés, vita

Személyes tapasztalatok megbeszélése

Családi élmények felidézése az idősebb családtagok gondozásában

Helyzetgyakorlat

12/1.

Szociális érzékenység

Felelősségvállalás

Empátia

Együttműködés

Többcsatornás információk

szerzése

Helytállás eddig nem tapasztalt helyzetben

Anyanyelvi kommunikáció

Halmazottan hátrányos helyzet jelentése.

Hátránykompenzáció.

Támogató lehetőségek a kollégiumban lakó HHH gyerekek részére.

A felelősség kérdése.

Szabadság, szándék, tett, következmény, felelősség.

Kórházi önkéntesség.

Személyes tapasztalatok megbeszélése

Családi élmények felidézése az idősgondozásban

Irányított beszélgetés

Lehetséges támogató tevékenységek összegyűjtése a kollégiumban lakó HHH diákok számára
- ötletbörze

Tanulópárok felállítása, egyéni felajánlások

Tanulói kiselőadások - kórházi önkéntes munka lehetőségei középiskolás korban

Látogatás szervezése pl. a gyermekklinikára – meseszolgálat felajánlása

13-14/1.

Többcsatornás információk szerzése

Szociális érzékenység

Felelősségvállalás

Szolidaritás

Érdeklődés az önkéntes állampolgári szerepvállalás iránt

Lehetőségek és cselekvés.

A másokért való felelősségvállalást elősegítő mozgalmak, civil szervezetek megismerése, velük való kapcsolatfelvétel lehetőségei

Globális környezeti problémák az önkéntesség tükrében.

Nemzetközi mozgalmak.

Külföldi önkéntes munka vállalásának lehetőségei.

Kutatómunka, tanulói kiselőadások

Látogatás a szegedi Önkéntes Központba

Regisztráció önkéntesként

„Önkéntes dokumentum-portrék” – dokumentumfilmek megtekintése, értelmezése, megvitatása

(pl. Külvárosi hősök, Dékány Ilona)

Irányított beszélgetés, vita, érvelés

Tanulói kiselőadások

Önálló kutatómunka

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Célok és feladatok

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának.

A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények

Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.

Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.

Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.

Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.

Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.

Váljék erkölcsi alapelvéné a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Időkeret:

9. évfolyam 2 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

12. évfolyam 2 óra

13-14. évfolyam 2 óra

TÉMAKÖR: FENNTARTHATÓSÁG, KÖRNYEZETTUDATOSSÁG

Témák:

a természet és az emberi környezet egymásra hatása

természeti erőforrásaink védelme

ipari termelés és a környezet védelme

'gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan'

Évf.

Fejlesztési terület

kompetenciák

Tartalmak

Javasolt tevékenységek, módszerek, eszközök

9/1.

Élhető környezet kialakítása a kollégiumban

Tudatos gondolkodás

Felelősségvállalás

Külső, belső környezetünk ápolása, takarítása, hulladékkezelés, és gyűjtés.

Közös tudatos környezetápolás, közös takarítás

Kertápolás

Lombgyűjtés, fametszés

9/2.

Környezettudatosság

Szociális és állampolgári kompetencia

Többcsatornás információk

Szerzése

Együttműködés képessége

Mit tehetünk környezetünkért?

Szemét, hulladékgyűjtés a kollégium egész területén, és annak szakszerű tárolása.

Heti, illetve napi rendszerességgel gyűjtjük a működésünk során keletkező hulladékot, azt megfelelő helyen és módon tároljuk.

A szemét című film megtekintése

Előadás, beszélgetés

10/1.

Fogyasztási-, és működési tevékenységek

Pozitív szokások erősítése

Környezettudatos gondolkodás

Talaj-, levegő-, vízszennyezés problematikája. Megelőzés, kármentesítés.

Adatgyűjtés: Ózon pajzs károsodása

Előadás

Beszélgetés szakértővel a témáról.

Személyes példák gyűjtése

Beszélgetés, vita

10/2.

Kapcsolati rendszer a környezetvédelemben

Tudatos gondolkodás és választás képessége

Felelősségvállalás

Állampolgári kompetencia

Szolidaritás

Egyéni és közösségi érdekek összehangolásának képessége

Környezetbarát termékek vásárlása.

Csomagoló anyagok.

Műanyagok, és megsemmisítésük problémája. Környezetre ártalmas anyagok, veszélyes anyagok.

Adatgyűjtés:

Környezeti katasztrófák, a világban, hatásaik a közelmúlt tükrében

Beszélgetés szakértővel a témáról

Termékbemutató

Kérdőív kitöltése, eredmények elemzése

Szelektív hulladék gyűjtőhelyek keresése a kollégium, illetve a lakóhely környékén

11/1.

Környezetkímélő magatartás

Egyén felelősség

Szabálykövetés

Vitakészség

A mindennapi életben előforduló környezetszennyezések kritikai megbeszélése, felkészítés a felelősségteljes környezetvédelemre, a környezetvédelmi előírások alkalmazása

Adatgyűjtés: A környezetvédelem

megvalósulása Szegeden.

Beszélgetés

Vita

11/2.

Energiaféleségek, energia fogyasztás megismerése, helyes használata.

Matematikai kompetencia

Tudatos gondolkodás és magatartás

A megújuló-, és a nem megújuló energiaforrások tulajdonságai, használhatóságuk, és azok következményei.

Globális felmelegedés

Túlzott energia fogyasztás hatása az élővilágra.

Előadás

Filmnézés

Beszélgetés

Képek gyűjtése

Plakátgyűjtés

Plakátok készítése

12/1.

Nemzeti, környezeti értékeink ismerete, és megbecsülése

Jogszabályismeret, szabálykövetés

Hazaszeretet erősítése

Digitális kompetencia

Magyarország természetvédelmi jogszabályai. Természetvédelmi parkjaink.

A magyar fauna, és flóra sajátosságai.

Adatgyűjtés: Nemzeti parkjaink

Filmvetítés, szakkiadványok bemutatása

Beszélgetés

Előzetes internetes jogszabálykeresés

12/2.

Globális környezeti hatások ismeret, értékelése

Természettudományos kompetencia

Tájékozottság és információk iránti igény erősítése

Problémaérzékenység

Globalizáció a környezetvédelemben.

Környezeti szennyezések, katasztrófák.

Filmvetítés

Előadás

Beszélgetés

Vita

Képek gyűjtése

Környezetszennyező hulladékok gyűjtése a közvetlen környezetünkből

13-14/1.

Felelősségteljes gondolkodás

Felelősségteljes tevékenykedés kialakítása a bennünket körülvevő egészséges világunkért

Környezettudatosság

Kritikus gondolkodás

Hogyan valósítható meg az élhető környezet kialakítása rövid-, és hosszútávon egyaránt.

Gondolkodásmódunk alakítása.

Adatgyűjtés: a szmog fajtái, kialakulása, veszélyei

Előadás

Beszélgetés

Vita

013-14/2.

Felelősségteljes gondolkodás és magatartás kialakítása a bennünket körülvevő egészséges világunkért, amely egyben élhető jövőnk záloga.

Önálló információszerzés és feldolgozás

Anyanyelvi kommunikáció

A tanulók saját környezetükből vett és feldolgozott témán keresztül bemutatják élővilágunk állapotát.

Előzetes gyűjtőmunka

Egyéni, és csoportos beszélgetések, véleménynyilvánítások.

Pályaorientáció

Célok és feladatok

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát.

A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények

Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.

Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.

Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.

Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.

Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.

Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.

Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Időkeret:

9. évfolyam 2 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

12. évfolyam 2 óra

13-14. évfolyam 2 óra

TÉMAKÖR: PÁLYAORIENTÁCIÓ

Témák:

tevékenységek és szakmák jellemzői

különböző életpályák bemutatása

a munka világa és jellemzői

továbbtanulási lehetőségek

Évf.

Fejlesztési terület

kompetenciák

Tartalmak

Javasolt tevékenységek, módszerek, eszközök

9/1.

Sikerkezelés és kudarctűrés

Erősségek és gyengeségek felismerésének és kezelésének képessége

Önismeret

Önfejlesztés

Tájékozódás az értékek világában.

Test és lélek kapcsolata.

Egyéniség, karizma, stílus.

Médiaveszélyek, sztárcsinálók.

Csoporton belüli beszélgetés

Előzetes egyéni, vagy kiscsoportos gyűjtőmunka

Saját és ismert emberek fotóinak elemzése (népszerű csúnya emberek, boldogtalan szépségek)

Vida Lajos – Kósáné Ormai Vera: Milyen vagyok? (Kérdőív) – Hogyan értékelik magukat a diákok.

Emberi tulajdonságok számbavétele

Táblázat készítése

9/2.

Anyanyelvi kommunikáció

Együttműködési készség

Alkalmazkodó készség és rugalmasság erősítése.

Legyen tudatában a gondosan kiválasztott és mély kapcsolatok értékének.

Az emberi kapcsolatok (barátság, tan ár-diák viszony.)

A kapcsolódás formái és módjai. (pl. rokonszenv-ellenszenv, őszinteség-hazugság, alkalmazkodás-önállóság, előítélet, nyitottság, gyávaság-bátorság, féltékenységek stb.).

Nonverbális üzenetek.

DVD film megtekintése. (pl. Kipurcant a bébicsősz)

Személyes és olvasmányélményekből, filmekből, más műalkotásokból vett példák segítségével zajló vita, közös értelmezés

Szólások, közmondások, aforizmák gyűjtése a témával összefüggésben.

Testbeszéd megfigyelése szituációs játék közben, elemzés.

Rövid fogalmazás készítése:

Ilyen szeretnék lenni!

Megvalósításhoz és a végrehajtáshoz szükséges tettek.

10/1.

Gondolatok és érzések kifejezésének, értelmezésének képessége.

Ismerje az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő személyiségvonásokat és erényeket.

Viselkedés különböző szituációkban, környezetben, szűkebb és tágabb közösségben.

A kapcsolatok, mint értékek.

Helyzetgyakorlatok

Némajáték

Ki, mit látott ki, mit gondolt.

Beszélgetés és gyűjtőmunka

(Irodalomból ismert példák.)

Kapcsolatok és kapcsolódás formái, módjai.

Hogyan jönnek létre kapcsolataink

10/2.

Különböző társadalmakban elfogadott viselkedési szabályok ismerete.

Legyen képes a másik ember személyiségének megértésére és tiszteletére

A vita művészetének elsajátítása.

Különböző vallási és etnikai csoportok értékrendjei – kitekintés a nagyvilágba.

A tolerancia kérdése.

Protokoll ismeretek – nemzetközi érdekességek.

Ottlik Károly – Protokoll könyv

Vitatkozás tudománya, mikor jelent meg, rövid történelmi áttekintés. (Gyakorlati retorika című könyv alapján) Disputa.

11/1.

Életpálya-építési kompetenciák.

Stratégiai szemléletmód. Személyes erősségek és gyengeségek felismerése.

Legyen képes felismerni saját képességeit és kipróbálni azokat a valóságban.

Döntésképeség erősítése, javítása

Az eredményes pályaválasztás pszichés összetevőinek feltárása (motiváció, érdeklődés, képességek, környezet stb.).

A népszerű és a kevésbé népszerű szakmák.

Beszélgetés: Milyen szakma, foglalkozás áll hozzánk a legközelebb?

Teszt, kérdőív, felmérés.

Pályaismereti TOTÓ

Okos szokások 138. oldal

11/2.

Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.

Vállalkozói kompetenciák

Információkezelés.

Informatikai kompetencia

Tájékozódás a pályaválasztás, pályaismeret, dokumentumaiban, ismeretforrásaiban, eligazodás a pályaválasztási alapfogalmakban.

Hazánk felsőoktatási rendszere, a Bolognai rendszer sajátosságai.

Érettségi utáni szakképzés

Előadás: Milyen szakmák, foglalkozások léteznek?

Irodalom: FEOR – Foglalkozások Egységes Országos Rendszere

Beszélgetés: Mi a különbség a hivatás és a foglalkozás között?

Az internetes tájékozódás

Felvi.hu weboldal kezelése.

Pályaaorientációs tréning meghívott előadókkal.

12/1.

Változások, újítások elfogadása, alkalmazása.

Kompetenciák változására, fejlesztésére való hajlandóság.

Vállalkozói kompetenciák!

Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit.

Az egész életen át tartó tanulás fogalma, fontosságának felismerése.

Továbbképzés, átképzés, felnőttképzés, önképzés.

A munkavállaló jogai, kötelességei.

Alkalmazott vagy vállalkozó?

Beszélgetés: A folyamatosan változó világ mindig új követelményeket állít elénk. Példák és lehetőségek gyűjtése a médiából, internetről, az otthoni környezetből .

Az önképzés területei és lehetőségei – gyűjtőmunka.

Az Europass önéletrajzírás. szabályai.

Volt kollégisták visszahívása, tapasztalataik meghallgatása.

Alapvető dokumentumfajták megismerése, elemzése (pl. munkaköri leírás, koll. szerződés, munkahelyi szabályzatok stb.)

12/2.

Önbizalom, önkritika

Együttműködési készség, alkalmazkodó készség és rugalmasság erősítése

Digitális kompetencia

Kreativitás

Kritikai gondolkodás

Az álláskeresés folyamata és technikái.

Álláshirdetések, állásinterjúk.

Álláskeresés külföldön.

Az álláskeresés buktatói.

Előadás

Külső előadó a Munkaügyi központból

Az álláskereséssel foglalkozó szakirodalom áttekintése, szemelvények (pl. Telkes József: Állásvadászat).

Az internetes lehetőségek megismerése, előnyök és hátrányok elemzése

Az önéletrajzírás

Helyzetgyakorlatok: Gyakori szituációk eljátszása, gyakorlása

Illem-teszt álláskeresőknek

Álláshirdetések elemzése.

13-14/1.

A változásokra való pozitív reagálás képessége

Kommunikációs és metakommunikációs képességek

Személyközi kompetencia

Motiváció és a siker elérésére való képességbe vetett hit erősítése

Tárgyalókészség

Anyanyelvi kommunikáció

Digitális kompetencia

Azon technikák elsajátítása, amelyek megkönnyítik az álláskeresést, illetve erősítik a munkaerő-piaci alkupozíciót.

Az első munkahely az utolsó is?

A munkahelyváltás szükségessége. A jó hirdetés megfogalmazása.

Mit tartalmazzon a munkaszerződés?

Szakmai önéletrajz készítésének gyakorlása előzetes példák alapján

A felvételi beszélgetéseken alkalmazott tárgyalási technikák sorba vétele, gyakorlása

Kérdőív kitöltése

Beszámoló saját élményekről

Állásbörzén való részvétel

Álláskereső hirdetések írása – közös értelmezés, elemzés.

Szerepjáték – állásinterjú

13-14/2.

Életpálya-építési kompetenciák.

Vállalkozói kompetenciák.

Alkalmazkodó készség és rugalmasság erősítése.

Sikerorientált gondolkodásmód.

Önismeret, önértékelés, önbizalom.

Kockázatok felmérése és vállalása.

Milyen okok kényszeríthetnek minket a pályamódosításra (nagyobb kereset, karrier, saját tervek megvalósítása stb.)?

Rosszul választottam 14/19 éves koromban? Nők és a karrier.

Beszéljünk a hivatástudatról!

Projektmunka: Karriertervek készítése.

Élethosszig tartó tanulás felismerése. (Napjaink munkaerőpiaca, Európai Unió törekvések – felnőtt nevelés, felnőttoktatás, átképzés.)

Interjúra való felkészülés (videófelvétel – annak elemzése – visszacsatolás, korrekció)

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Célok és feladatok

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára.

Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani.

Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények

Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.

Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.

Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.

Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.

Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Időkeret:

9. évfolyam 2 óra

10. évfolyam 2 óra

11. évfolyam 2 óra

12. évfolyam 3 óra

13-14. évfolyam 3 óra

TÉMAKÖR: GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI NEVELÉS

Témák:

a gazdaság működésének alapjai

a családi gazdálkodás

munka, fogyasztás és gazdálkodás

pénzkezelés technikái

vállalkozás és kockázat

Évf.

Fejlesztési terület

kompetenciák

Tartalmak

Javasolt tevékenységek, módszerek, eszközök

9/1.

Ismerje meg a gazdaság működésének alapjait

Ismerje meg a társadalmi és a gazdasági problémák kialakulásának okait

Tudatos és kritikus gondolkodás képessége

Felelős döntés képessége

A gazdaság működésének az alapjai

- Szükségletek

- Termelés

- Fogyasztás kölcsönhatása

A fogyasztói társadalom jellemzői

Új ismeretek nyújtása, meglévő ismeretek bővítése, rendszerezése

Előadás

Példák a szükséglet termelés fogyasztás folyamatára

Reklámok bemutatása, elemzése, személyes példák megbeszélése

Beszélgetés

Vita

Kérdőív kitöltése, és elemzése

9/2.

Legyen tisztában a gazdasági élet szereplőivel

Döntésképeség

Kritikus gondolkodás

Felelősségvállalás

Anyanyelvi kommunikáció

Vitakészség

Gazdasági élet szereplői

Háztartások

Vállalkozások,

Nonprofit szervezetek,

Az állam,

Külföld

A különböző döntések hogyan hatnak a gazdasági élet szereplőinél

Előadás

Példák a helyes és a helytelen döntések során kialakult problémák kezelésére

Elemzés

Vita

Helyzetgyakorlatok

Kis csoportos vagy egyéni előzetes felkészülés az adott témában folyóirat, vagy internet segítségével

Könyvajánló

Gazdasági témájú újságok, tv-műsorok

gyűjtése, bemutatása

10/1.

A diák tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának a módszereit

Digitális kompetencia

Matematikai kompetencia

A háztartás gazdálkodása

- Fogyasztói döntések
- Háztartások bevételei
- Háztartások kiadásai
- Befektetési döntések.

A háztartások, mint fogyasztók

A háztartások, mint megtakarítók

Befektetési lehetőségek

- Értékpapírok
- Ingatlanok
- Lakás elő takarékoság

Előadás

Kis csoportos vagy egyéni előzetes felkészülés az adott témában

Feladatlap - információgyűjtés az internet felhasználásával

A tanult ismeretek alkalmazása, gyakorlása

10/2.

Tudatosuljon a diákban a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze

Felelős gondolkodás

Tudatos döntés képessége

Önismeret, önkritika

Digitális kompetencia

A kölcsön szerepe a háztartások gazdálkodásában

A helyes családi gazdálkodás bemutatása

különböző családszerkezetben

Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit

Az eladósodás veszélyei

Előadás

Kis csoportos vagy egyéni előzetes felkészülés az adott témában

Feladatlap

Információgyűjtés az internet felhasználásával

A tanult ismeretek alkalmazása, gyakorlása

Tájékozódás a szakirodalomban

Családi költségvetés készítése, közös elemzés

Személyes élmények gyűjtése, megbeszélése

11/1.

Ismerje meg a diák a pénzügyi rendszer felépítését, azok főbb tevékenységeit

Tudatos és felelős gondolkodás és döntés képessége

Matematikai kompetencia

Pénzügyi rendszer felépítése, szerepük a gazdasági életben

- MNB

- Kereskedelmi bankok

Pénzügyi tevékenységek (betét gyűjtés, hitel kihelyezés)

Fontos fogalmak: EBKM, THM

Előadás

Fogalmak meghatározása

Kiscsoportos vagy egyéni előzetes felkészülés az adott témában

Tájékozódás a szakirodalomban

THM számítása példákon keresztül

Banki ismertető, ajánlatok beszerzése

11/2.

Különböző pénzkezelési technikák tudatos alkalmazásának képessége

Anyanyelvi kommunikáció

Önbizalom erősítése

Pénzeszközök fajtái (készpénz, bankszámlapénz)

Bankszámlákkal kapcsolatos műveletek

- átutalás, eseti megbízás

- telefon feltöltés

- bankkártya műveletek

- a mobiltelefon a banki műveletek terén

Bankszámlák fajtái (folyószámla, lekötött számla)

Előadás

Banki átutalásának, csekk kitöltésének, bankkártya használatának a gyakorlása

Kis csoportos vagy egyéni előzetes felkészülés az adott témában

12/1.

A vállalkozások szerepe a mai gazdaságban

Kockázat vállalás fontossága és annak veszélyei

Tudatos és felelős gondolkodás és döntés képessége

A vállalkozás, mint nyereségorientált szervezetek

Kockázat elemzés, kockázatvállalás jelentősége a különböző döntések meghozatalakor

A profit

Nonprofit szervezetek jelentősége a fogyasztói társadalmakban

- alapítványok

- egyesületek

- közhasznú társaságok

Előadás

Kis csoportos vagy egyéni előzetes felkészülés az adott témában

Tájékozódás a szakirodalomban

Szellemi TOTÓ

12/2.

Ismerje meg a különböző vállalkozási formákat és azok létrehozásának törvényi követelményeit

Több csatornás információk szerzése

Jogszabályismeret, szabálykövetés

Tájékozottság és információk fontosságának felismerése

Alkalmazkodó készség és rugalmasság erősítése.

A vállalkozások csoportosítása

- Tevékenységi kör

- termelő vállalatok

- Kereskedelmi vállalatok
- szolgáltató vállalatok
- Tulajdonforma
 - állami
 - szövetkezeti
 - magán vállalatok
- Társasági forma szerint.
 - egyéni vállalkozások
 - társas vállalkozások

A vállalkozás létrehozásának személyi követelményei, törvényi előírásai

Előadás

Ismeretek bővítése

Kis csoportos vagy egyéni előzetes felkészülés az adott témában

Tájékozódás a szakirodalomban

12/3.

Ismerje meg a ma Magyarországon használt legelterjedtebb vállalkozási formákat

Kezdeményezőképeség, vállalkozói kompetencia

Sikerorientált magatartás

Tudatos döntés képessége

Kritikus gondolkodás

Egyéni vállalkozás

Társas vállalkozások

Korlátolt felelősségű társaság

Betéti társaság

Részvénytársaság

Előadás

Kis csoportos vagy egyéni előzetes felkészülés az adott témában

Tájékozódás a szakirodalomban, tájékozódás az interneten

Jogszabálykereső használata

13-14/1.

A vállalkozás alapítása és megszüntetése

Kezdeményezőképeség, vállalkozói kompetencia

Tudatosság és felelősség

Vállalkozás alapítása saját vagy idegen forrásból

A vállalkozás bevételei - A vállalkozás kiadásai

A vállalkozás kötelezettségei

A munkavállalók

A vállalkozás kockázatkezelése

Előadás

Kis csoportos vagy egyéni előzetes felkészülés az adott témában

Tájékozódás a szakirodalomban

13-14/2.

Tudatosság és felelősség

Tájékozottság és információk fontosságának felismerése

A gazdasági élet szabályozásának lehetőségei a XXI: században

A vállalati verseny szabályozása

- Szabad verseny
- Monopóliumok
- Az állam gazdaság szabályozó szerepe a mai piacgazdaságban
- Adók
- Járulékok
- Támogatások
- Gazdasági életet szabályozó törvények

Előadás

Kis csoportos vagy egyéni előzetes felkészülés az adott témában

Tájékozódás a szakirodalomban

13-14/3.

Öngondoskodás fontosságának felismerése

Életpálya-építési kompetenciák.

Stratégiai szemléletmód.

Alkalmazkodó készség és rugalmasság erősítése.

Az öngondoskodás lehetőségei és fontossága Megtakarítások

- Nyugdíjpénztárak
- Egészségpénztárak
- Önsegélyező pénztárak
- Lakás elő takarékoság
- Bankbetétek

Előadás

Kis csoportos vagy egyéni előzetes felkészülés az adott témában

Tájékozódás a szakirodalomban

Médiatudatosságra nevelés

Célok és feladatok

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok.

A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát.

A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények

Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.

Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.

Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.

Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.

Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.

Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Időkeret:

9. évfolyam 1 óra

10. évfolyam 1 óra

11. évfolyam 1 óra

12. évfolyam 1 óra

13-14. évfolyam 1 óra

TÉMAKÖR: MÉDIATUDATOSSÁGRA NEVELÉS

Témák:

a média társadalmi szerepe

a reklám és a fogyasztás összefüggése

a médiatartalmak és a valóság összefüggése

az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség

a számítógép, az internetfüggőség veszélyei

Évf.

Fejlesztési terület

kompetenciák

Tartalmak

Javasolt tevékenységek, módszerek, eszközök

9/1.

Olvasáshoz kötődő attitűd erősítése

Anyanyelvi kommunikáció

Információkezelési készség

Hagyományos média – napi- és hetilap, folyóirat, rádió, televízió.

Olvasási szokások, tapasztalatok ismertetése

Népszerű rovatok összegyűjtése

TV műsorok szelektálása

10/1.

Digitális kompetencia

Információkezelési készség

Az internet és az elektronikus kommunikáció használata által nyújtott lehetőségek felismerése

Elektronikus média.

Internet, internetes keresők.

Ismeretszerzés gyakorlása

Filmvetítés (Szegedi Szabadegyetem előadás)

Szokások ismertetése

Összehasonlítás (könyvtár)

e-book használata

www.mediatudor.hu

11/1.

Kritikai gondolkodás

Felelősségvállalás

Döntési képesség

Médiatudatosság

Médiatartalmak és a valóság (szenzációhajhász címek, reklámok).

Az információk valódiságának ellenőrzése.

Példák ismertetése

Mi lehet a cím mögött, mi legyen a címe (játékos vetélkedő)

Filmvetítés, vita

12/1.

Világháló biztonságos és felelős használata

Állampolgári kompetencia

Szabálykövetés

Jogszabályok, etikai előírások. Adatbiztonság.

Gyűjtőmunka

Előadás

Filmvetítés

13-14/1.

Felelősségvállalás

Döntési képesség

Problémakezelés és megoldás

Internet- és játékfüggőség.

Beszélgetés

Külső előadó

Kiselőadás tartása

7.7. A legfontosabb, kiemelt fejlesztési területek a gyermekvédelem területén

- A védelemre szoruló tanulók teljes körének ismerete
- A veszélyeztetettség okainak és típusainak feltárása
- Háttér információk gyűjtése
- Egyéni beszélgetések
- Az együttműködés erősítése a gyermekvédelmi intézményekkel és az erre szakosodott civil szervezetekkel
- Rendszeres konzultáció a kapcsolódó szervezetekkel
- Intézmény bemutatása
- Konzultációk a kölcsönös segítségnyújtás lehetőségének és módzatainak megbeszélésére
- A veszélyeztetett tanulók fokozott védelme
- Kapcsolatfelvétel- és tartás a veszélyeztetett tanulók szüleivel, iskoláival és a lakóhelyük szerint illetékes gyermek- és ifjúságvédelmi szervezetekkel
- Konzultációk
- Családlátogatás, környezettanulmány
- Szükség esetén pszichológus alkalmazása
- A nevelőtanárok felkészítése és segítése a veszélyeztetett tanulókkal való speciális feladatokra
- Továbbképzések
- Szakértők, külső segítők bevonása
- A legfontosabb, kiemelt fejlesztési területek a hátrányos helyzetű tanulók esetében
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal való kiemelt foglalkozás
- A HH és HHH tanulói kör meghatározása a tanévek elején
- A jelentkezési lapok áttekintése
- A hátrányos helyzetet leginkább meghatározó tényezők lokalizálása

- Hátránykompenzációs stratégia kidolgozása
- Nevelőtestületi megbeszélések
- Segítségnyújtás az egyéni „kitörési stratégiák” kidolgozásában
- A csoportvezető pedagógusok kiemelt szerepének, felelősségének erősítése
- Személyes tanácsadás
- Szülőkkel, osztályfőnökkel való együttműködés
- A fokozott gondoskodásra szoruló tanulók támogatása
- A HH és HHH tanulók közé nem sorolható, de aktuális élethelyzetekből adódóan „rászorultnak” tekinthető kollégisták segítése
- Információk nyújtása a kollégistáknak, a szülőknek és a pedagógusoknak a kollégium, illetve az intézmény egészének ifjúságvédelmi tevékenységéről, a lehetőségekről, a kollégiumon, iskolán kívüli segítő szervezetekről, az ifjúságvédelmi szakellátó intézményekről.
- Rendszeres kapcsolattartás a családdal: személyes beszélgetések, a szülői támogatás megnyerése, fogadóórák, szülőknek szóló tanácsadások.

7.8. Hátrányos helyzetű és speciális célcsoportokba tartozó tanulók fejlesztése

Kollégiumunkban fel kell készülni arra, hogy az esélyegyenlőség biztosításának elve alapján, ill. a kedvezőtlen társadalmi mozgások következtében megnövekedik azoknak a tanulóknak a száma, akik az átlagostól eltérő bánásmódot, fejlesztést igényelnek.

A legfontosabb, kiemelt fejlesztési területek:

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált neveléséhez szükséges feltételek kialakítása

Az SNI tanulói kör feltérképezése

Felkészülés a SNI tanulókkal való foglalkozásra

A tolerancia, a „másság” elfogadásának és tiszteletben tartásának fejlesztése

Egyéni és kiscsoportos beszélgetések

A diákok fokozott bevonása a közösségi tevékenységekbe

A nehezen beilleszkedő tanulók segítése

Szülőkkel történő szoros együttműködés

Szükség esetén pszichológus segítségének igénybevétele

Az egyéni viselkedés és a közösségi elvárások egyeztetése

Csoportfoglalkozások

Tanulás-támogatás, tanulás-irányítás fejlesztése

A tanulás tág értelmezése magába foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. A kollégiumi tanulást egyrészt az iskola által irányított tanulási folyamat kollégiumi részének tekintjük, ezen túl azonban beleértjük a kollégium által szervezett és irányított ismeretközvetítést, továbbá a felzárkóztatást és a tehetséggondozást is.

A tanulástámogatás, tanulásirányítás hagyományos területei:

Az iskolai órákra való rendszeres felkészülés, felkészítés biztosítása

A napi felkészülés, felkészítés általában differenciált szilenciumi rendszer keretében (az iskola, ill. a szaktanárok által megadott feladatok, útmutatások, követelmények alapján) történik. A differenciálás alapja mindenekelőtt, a tanulmányi teljesítmény havi értékelése, de a tanulók rendszeres vagy alkalmi (egyeztetett) elfoglaltságait is figyelembe vesszük.

A felzárkóztatás kiinduló pontja a tanulási problémák feltárása, a tanulási zavarok, kialakult hátrányok, gátló tényezők feltérképezése. Ezek alapján biztosítjuk a hatékony, egyénre szabott szaktanári támogatást és segítséget a lemaradóknak. Alapvető eszköz a tanulás eredményes módszereinek, technikáinak megtanítása, gyakoroltatása. Szükség esetén speciális felzárkóztató, felkészítő programokat indítunk ill. szervezünk. A felzárkóztatásban, korrepetálásban sok esetben részt vesznek a diákok is, tanulópárok és kiscsoportos együttműködés keretében segítenek egymásnak.

Az iskolai műveltségterületeken túli ismeretkörök elsajátításának segítése, tehetséggondozás

Speciális ismeretkörökben történő (rendszeres) oktatás (pl. úszásoktatás, gépjárművezetés stb.).

Háziversenyek, pályázatok szervezése, indítása, meghirdetett tanulmányi és műveltségi versenyeken, pályázatokon való részvétel segítése, támogatása felkészítéssel, eszközbiztosítással stb.

Az illeszkedő tematikus csoportfoglalkozások

A kollégium által szervezett ún. csoportfoglalkozások jelentős hányada olyan tematikus foglalkozás, melyek az ismeretbővítést, a pozitív tanulási, művelődési, tájékozódási attitűd kialakítását és megerősítését, a kreativitás fejlesztését (is) szolgálják, és ezek által fejlesztik a különböző kompetenciákat.

7.9. A nemzetiséghez tartozók kollégiumi nevelése esetén a nemzetiség kulturális és anyanyelvi nevelésének feladatai

A kollégiumi nevelőmunka folyamatában kiemelt figyelmet fordítunk a határokon túli magyar tanulók helyzetének. A nemzetiséghez tartozó, valamint a határokon túlról érkező diákok számára hétvégeken is lakhatást biztosítunk, valamint segítjük az anyaországban való tájékozódásukat. Az ünnepségekhez kapcsolódóan, és egyéb előre szervezett programjainkon, estjeinken lehetőséget biztosítunk kulturális hagyományaik bemutatására, ápolására, kultúrájuk megőrzésére. A nemzeti kisebbséghez tartozó diákjaink kollégiumi nevelésének feladata az is, hogy a kisebbségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományok és szokások megteremtődjenek, megmaradjanak. Célunk, a nemzeti kisebbségi identitástudat kialakulásának és fejlesztésének a segítése, a kisebbségi nyelv tanulása, ápolása. A kisebbségi oktatásban kiemelt szerepe van az anyanyelv (a kisebbség nyelve), irodalom és kultúra tanításának, ezt kollégiumunkban is kiemelt feladatként kezeljük. A nyelv tudása hozzájárul a kisebbségi azonosságtudat formálódásához, lehetővé teszi az irodalmi értékek megismerését. A nyelv közösségalkító és - megtartó erő.

7.10. A kollégiumi hagyományok és továbbfejlesztésük

Kollégiumunk biztosítja a diákok optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit. Figyelembe vesszük a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat, formálódó hagyományokat.

A tanulók napi életének kereteit úgy szervezzük, hogy az egyes tevékenységek belső arányai a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak.

Kollégiumunkban folyamatosan szervezünk különböző szintű és színvonalú rendezvényeket, amelyeket később igyekszünk feleleveníteni, ápolni, mert hagyományok nélkül egy közösség nem él igazi életet.

Ezek egyrészt erősítik a csoporthoz, a közösséghez való tartozást, másrészt segítik a tanulók beilleszkedését, erősítik kötődésüket az intézményhez, hozzájárulnak identitástudatuk kialakulásához.

Hagyományos rendezvényeink:

- o megemlékezünk nemzeti ünnepeinkről, nemzeti évfordulókról, megemlékezünk névadónk születése és halála évfordulójáról,
- o gyakori a helyi művelődési intézmény rendezvényeinek látogatása,
- o a kollégiumi ismerkedési est,
- o a Mikulás-est, a műsoros karácsonyi ünnepség, a nőnap megemlékezés,

- o részt veszünk a területi és megyei szavalóversenyeken, műveltségvetélkedőkön,
- o fél-évente zenés táncestet, discot rendezünk,
- o előadások külső előadókkal, filmvetítésekkel,
- o évente két alkalommal tartunk kollégiumi közgyűlést.
- o Házi sportbajnokságok (foci, asztalitenisz, sakk)
- o ifjú kollégisták „avatása”,
- o Karácsonyi és Húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódó kézműves technikák kreatív foglalkozása meghívott szakember útmutatásai szerint.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. Választott tisztségviselői révén (elnök, titkár, sportfelelős, tanulmányi felelős, kultúrfelelős stb.) részt vesz a diákközösségek mindennapi életével kapcsolatos célok kijelölésében, a feladatok végrehajtásában, valamint az elért eredmények értékelésében.

Azért, hogy rendszeresen megtartott rendezvényeink az elkövetkezendő években valódi hagyományokká váljanak fontos feladatunk, hogy a diákönkormányzat és a csoportközösségek nagyobb részt vállaljanak és kapjanak a tervezésben és szervezésben.

Rendezvényeink fejlődő átalakulása javarészt attól függ, hogy diákjaink mennyire érzik azokat magukénak.